

AS LHV Finance
Majandusaasta aruanne 2023

Majandusaasta aruanne	01.01.2023 - 31.12.2023
Ärinimi	AS LHV Finance
Äriregistri number	12417231
Juriidiline aadress	Tartu mnt. 2, Tallinn 10145
Telefon	(372) 680 2700
Põhitegevusala	Muu laenuandmine
Juhatus	Mari-Liis Stalde (juhatuse liige kuni 18.01.2023) Heidy Kütt (juhatuse liige alates 18.01.2023)
Nõukogu	Kadri Kiisel Madis Toomsalu Jaan Koppel Veiko Poolgas
Audiitor	KPMG Baltics OÜ

Sisukord

TEGEVUSARUANNE.....	4
Äritegevus	4
Majandustulemused	4
Arengusuunad	5
Juhtkond ja organisatsioon.....	5
Ärikeskkond	5
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	7
Finantsseisundi aruanne	7
Koondkasumiaruanne	8
Rahavoogude aruanne	9
Omakapitali muutuste aruanne	10
Raamatupidamise aastaaruande lisad	11
Lisa 1 Üldine informatsioon	11
Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest.....	11
Lisa 3 Riskide juhtimine.....	22
Lisa 4 Finantsvarade ja –kohustiste õiglane väärtus	43
Lisa 5 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud	44
Lisa 6 Laenunõuded klientidele	46
Lisa 7 Võlad hankijatele	46
Lisa 8 Viitvõlad ja muud kohustised	47
Lisa 9 Saadud laenud.....	47
Lisa 10 Omakapital aktsiaseltsis	48
Lisa 11 Neto intressitulu	49
Lisa 12 Mitmesugused tegevuskulud	49
Lisa 13 Tulumaksukulu.....	50
Lisa 14 Tehingud seotud osapooltega	50
Lisa 15 Tingimuslikud kohustised.....	51
JUHATUSE ALLKIRI 2023. A. MAJANDUSAASTA ARUANDELE.....	52
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	53
MAJANDUSAASTA KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK.....	55
NÕUKOGU ALLKIRJAD 2023. A. MAJANDUSAASTA ARUANDELE	56
TULUDE JAOTUS VASTAVALT EMTA KLASSIFIKAATORITELE	57

TEGEVUSARUANNE

AS LHV Finance (edaspidi: Ettevõte) on finantseerimisasutus, mis kuulub AS-i LHV Pank konsolideerimisgruppi. Ettevõtte põhitegevusalaks on väikefinantseerimise pakkumine. Ettevõtte pakub järelmaksu jaekaupmeeste vahendusel ja tagatiseta tarbimislaenu (refinantseerimislaen, remondilaen, sisustuslaen, autolaen, väikelaen, tervise- ja ilulaen ning tehnikalaen).

Järelmaksuteenusega võimaldame klientidele osade kaupa tasumist toodete ja teenuste ostmisel, aidates seeläbi jaekaupmeestel oma äri kasvatada ja käivet tõsta. Tarbimislaenu del on oluline roll meie klientide finantsteekon nal, kus erinevad laenutooded annavad klientidele võimaluse õigel ajahetkel oma plaanid ellu viia. Peame oluliseks, et nii järelmaksu kui ka väikelaenu väljastamine toimub lihtsalt ja kiirelt ning on kliendi jaoks mõistlike tingimustega. Paneme suurt rõhku sellele, et meie protsessid on automaatsed ja efektiivsed ning klientide ja koostööpartnerite soove arvestavad. Väljastame laenu vastutustundliku laenamise põhimõtetest lähtudes.

Äritegevus

2023. aastal jätkuv majanduslangus ja oluliselt nõrgenenud kliendiprofiil tõi kaasa vajaduse teha muudatusi krediidi väljastamise tingimustes. Muutsime otsustamise kriteeriumeid nii järelmaksul kui väikelaenu del. Riskiparameetrite muutmise tulemusel vähendasime teadlikult klientide hulka, kellele krediiti pakkusime, eesmärgiga hoida portfelli kvaliteeti ning mitte suurendada klientide hulka, kellel on suurem tõenäosus makseraskustesse sattuda. Seoses halvenenud turuolukorraga ja pidades silmas vastutustundliku laenamise

põhimõtteid, tegime muudatusi nii kliendi sissetulekute kui kohustuste arvestamise loogikas.

Klientide makseraskuste tekkimise vältimiseks teavitasime ja nõustasime kliente varasemast intensiivsemalt ning tegelesime proaktiivselt lahenduste pakkumisega.

Turundus- ja müügitegevuses tegime koostööd LHV Pangaga. Keskendusime laenutoodete müügile ja kõnetasime erinevaid kliendisegmente.

Tootearenduses jätkasime protsesside automatiseerimise ja kasutajamugavust tõstvate tegevustega, samuti lihtsustasime sisemisi tööprotsesse nii laenude väljastamisel kui tugitegevustes.

Laenuanalüüsis tegime parendusi, et hoida jätkuvalt kõrget krediidikvaliteeti ja hoidsime tugevalt fookuses kõrget kliendirahulolu.

Järelmaksu valdkonnas korrastasime koostööpartnerite portfelli ja keskendusime suuremate partnerite kasutamata potentsiaalile. Samuti vaatasime üle ja muutsime partnerite valikuprotsessi tingimusi. 2023. aasta lõpu seisuga oli LHV Finance'1 338 (2022: 390) partnerit, kelle poolt müüdavate kaupade ja teenuste ring on väga lai, alates elektroonika ja – kodukaupadest kuni reisi- ja meditsiiniteenusteni.

Majandustulemused

Aasta jooksul sõlmiti 29 (2022: 36) tuhat uut tarbimiskrediidilepingut mahus 57,5 (2022: 71,4) miljonit eurot. Portfell kasvas aasta lõpuks 96,6 (31.12.2022: 92,3) miljoni euron i ning aasta lõpu

seisuga oli portfellis 47 (2022: 49) tuhat kehtivat tarbimiskrediidilepingut. Netointressitulu teeniti aasta jooksul 9,89 (2022: 10,42) miljonit eurot ning tegevuskulud olid 2,91 (2022: 2,24) miljon eurot.

Laenukahjude allahindlusi tehti kokku aasta jooksul mahus 3,75 (2022: 0,91) miljonit eurot ning aasta kasumiks kujunes 2,86 (2022: 6,2) miljonit eurot.

Suhtarvud (tuhandetes eurodes)	2023	2022	Suhtarvude selgitused
Puhaskasum	2 856	6 181	
Keskmine omakapital	18 632	18 795	(aruandeperioodi lõpu omakapital + eelmise perioodi lõpu omakapital) / 2
Omakapitali tootlus (ROE) %	15%	33%	puhaskasum / keskmine omakapital *100
Neto intressitulu	9 891	10 424	
Intressitootvad varad, keskmine	94 424	80 886	(aruandeperioodi lõpu intressitootvad varad + eelmise perioodi lõpu intressitootvad varad) / 2
Neto intressimarginaal (NIM) %	10%	13%	neto intressitulu / intressitootvad varad, keskmine * 100
Kulude ja tulude suhe %	29%	21%	tegevuskulud kokku / netotulud kokku * 100

Arengusuunad

2024. aastal näeme suurimat potentsiaali laenumahtude kasvatamisel läbi segmentipõhise ristmüügi LHV Panga kliendibaasile. Jätkame efektiivsuse hoidmiseks protsesside automatiseerimist, peame oluliseks lihtsaid ja mugavaid lahendusi klientidele ning kõrget sisemiste tööprotsesside kasutajamugavust.

Hoiame tugevat krediitkvaliteeti laenude väljastamisel ja tegeleme aktiivselt portfelli riskitaseme hoidmise ja parandamisega.

Järelmaksu valdkonnas jätkame müügi ja koostöö tõhustamist olemasolevate suuremate partneritega.

Meie kõrgeim prioriteet on parima teeninduse pakkumine lihtsate ja mugavate lahenduste kaudu ning peame oluliseks töötajate ja klientide kõrget rahulolu.

Juhtkond ja organisatsioon

LHV Finance'i nõukogu on neljaliikmeline. Nõukogusse kuuluvad Kadri Kiisel, Madis Toomsalu, Veiko Poolgas ja Jaan Koppel. LHV Finance'i juhatus on üheliikmeline. Kuni 18.01.2023 oli juhatajaks Mari-Liis Stalde ning alates 18.01.2023 on juhatajaks Heidy Kütt.

Aasta lõpu seisuga oli ettevõttes täidetud 21 täistöökohta (2022: 22).

Ärikeskkond

2023. aastal jätkusid keerulised majandusolud ning oodatud keskkonna paranemine on lükkunud järgmisele aastale. Eratarbimine oli languses, tarbimist piiras klientide vajadus puhvreid taastada ja sääste kasvatada. Laenuintressid kasvasid aasta esimesel poolel ja mõjutasid enim eluasemelaenu

leibkondi. Teisel poolaastal intressikasv peatus ja kuue kuu Euribor püsis 4% lähistel. Inimeste kindlustunne on olnud pessimistlik kogu 2023. aasta vältel, tööpuudus suurenes ning palgakasv aeglustus. Majapidamiste tarbimiskulutusi hoiavad tagasi inimeste ebakindlus tuleviku ees, suurenenud kartus kaotada töö ning soov kasvatada finantspuhvrit. Sissetulekute kasvule vaatamata ei prognoosita eratarbimise mahu olulist kasvu ka 2024. aastal, seda peamiselt just suureneva säästmisvajaduse tõttu. Märgatav tarbimise kasv lükkub tõenäoliselt 2025. aastasse.

Konkurents tagatiseta tarbimislaenude turul on jätkuvalt väga tugev. 2020. aastal alguse saanud tarbimislaenude krediitkulukusemäära langus pöördus 2023. aastal tõusule, olles 30.11.2023 seisuga 17,36% (2022: 15,31%), mis tähendab, et tarbimislaenude kasutamine on läinud klientidele kallimaks.

2023. aasta 30. juuni seisuga ulatus tarbimislaenude laenuportfelli jääk 1,1 miljardi euroni. LHV Finance'i hinnanguline turuosa tarbimislaenude väljastamisel on 30.06.2023 seisuga 8% (30.06.2022: 8%).

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)

Varad	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Laenunõuded klientidele	6	93 301	91 540
Muud nõuded ja varad		107	51
Immateriaalne põhivara		141	120
Varad kokku		93 549	91 711
Kohustised			
Võlad hankijatele	7	244	1 188
Viitvõlad ja muud kohustised	8	1 247	1 109
Saadud laenud	9	73 712	70 495
Kohustised kokku		75 203	72 792
Omakapital			
Aksiakapital		200	200
Ülekurss		300	300
Kohustuslik reservkapital		20	20
Jaotamata kasum		17 826	18 399
Omakapital kokku	10	18 346	18 919
Kohustised ja omakapital kokku		93 549	91 711

Lisad lehekülgedel 11 kuni 51 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Koondkasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	2023	2022
Intressitulu	11	15 580	12 945
Intressikulu	11	-5 689	-2 521
Neto intressitulu		9 891	10 424
Teenustasutulu		936	845
Teenustasukulu		-740	-829
Neto teenustasutulu		196	16
Tööjõukulud	12	-1 049	-991
Administratiiv- ja muud tegevuskulud	12	-1 866	-1 251
Kasum enne laenude allahindluse kulu		7 172	8 198
Laenude allahindluse kulu	6	-3 746	-910
Kasum enne tulumaksu		3 426	7 288
Tulumaksukulu	13	-570	-1 107
Aruandeaasta puhaskasum		2 856	6 181
Aruandeaasta koondkasum		2 856	6 181

Lisad lehekülgedel 11 kuni 51 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	2023	2022
Rahavood äritegevusest			
Saadud intressid		15 366	12 790
Saadud teenustasu ja muud tulud		936	845
Makstud intressid		-5 384	-2 407
Makstud teenustasukulud		-740	-829
Makstud tööjõu kulud		-968	-910
Makstud administratiiv- ja muud tegevuskulud		-1 800	-1 227
Tulumaks dividendidelt	13	-570	-1 107
Rahavood äritegevusest enne äritegevusega seotud varade ja kohustiste muutust		6 840	7 155
Äritegevusega seotud varade muutus:			
Laenud ja nõuded klientidele		-5 339	-23 340
Muud nõuded ja varad		-11	73
Äritegevusega seotud kohustiste muutus:			
Võlad hankijatele, viitvõlad ja muud kohustised		-816	315
Neto rahavood äritegevusest		-816	315
Rahavood investeerimistegevusest			
Soetatud materiaalne ja immateriaalne põhivara		-86	-134
Neto rahavood investeerimistegevusest		-86	-134
Rahavood finantseerimistegevusest			
Makstud dividendid	10	-3 500	-6 000
Saadud laenud	9	2 912	21 932
Neto rahavood finantseerimistegevusest kokku		-588	15 932
Raha ja raha ekvivalentide muutus		0	0
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses		0	0
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus		0	0

Lisad lehekülgedel 11 kuni 51 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Omakapitali muutuste aruanne*(tuhandetes eurodes)*

	Aktsiakapital	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2022	200	300	20	18 152	18 672
Makstud dividendid	0	0	0	-6 000	-6 000
Aktsiaoptsioonid	0	0	0	66	66
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	6 181	6 181
Saldo seisuga 31.12.2022	200	300	20	18 399	18 919
Saldo seisuga 01.01.2023	200	300	20	18 399	18 919
Makstud dividendid	0	0	0	-3 500	-3 500
Aktsiaoptsioonid	0	0	0	71	71
Aruandeaasta koondkasum	0	0	0	2 856	2 856
Saldo seisuga 31.12.2023	200	300	20	17 826	18 346

Täpsem informatsioon aktsiakapitali kohta on toodud lisas 10.

Lisad lehekülgedel 11 kuni 51 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Üldine informatsioon

AS-i LHV Finance (edaspidi: Ettevõtte) raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus (edaspidi IFRS). Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevates arvestuspõhimõtetes.

AS LHV Finance on aktsiaselts, mis on asutatud 06. veebruaril 2013 ja registreeritud Eesti Vabariigis.

Ettevõtte ametlik aadress on Tartu mnt 2, Tallinn. Ettevõtte pakub tarbimiskrediitteenuseid Eestis. Ettevõtte aktsionärid on AS LHV Pank, kes omab 65% ja Toveko Invest OÜ, kes omab 35% ettevõtte aktsiatest.

Käesolev aastaaruanne (sh tegevusaruanne ja raamatupidamise aastaaruanne) on juhatuse poolt heaks kiidetud 13. märtsil 2024. Juhatuse kinnitatud majandusaasta aruande kinnitavad nõukogu ja aktsionärid. Aktsionärid omavad õigust majandusaasta aruannet mitte kinnitada.

Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

Põhilised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud käesoleva raamatupidamise aastaaruande koostamisel, on toodud allpool. Toodud arvestuspõhimõtteid on järjepidevalt kasutatud kogu aruandeperioodi jooksul, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

2.1 Koostamise alused

Raamatupidamise aastaaruande koostamine vastavalt IFRS-ile nõuab mitmetes valdkondades kriitiliste hinnangute tegemist. Samuti nõuab see juhtkonnapoolsete hinnangute tegemist arvestuspõhimõtete rakendamisel. Valdkonnad, mis on olulisel määral hinnangulised ja keerukad, või valdkonnad, kus tehtud eeldused ja hinnangud avaldavad raamatupidamise aastaaruandele olulist mõju, on välja toodud Lisas 5.

Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2023 ja lõppes 31. detsembril 2023. Raamatupidamise aastaaruande

arvnäitajad on esitatud tuhandetes eurodes, kui ei ole märgitud teisiti.

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelise finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis on kohustuslikud aruandeaastatele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Ülevaade neist standarditest ning juhtkonna hinnang nimetatud standardite ja tõlgenduste mõju kohta ettevõtte aruannetele on välja toodud allpool.

Uued jõustunud nõuded

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine).

Muudatustega selgitatakse, et kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks põhineb üksnes ettevõtte õigusel arveldamist aruandeperioodi lõpus edasi lükata. Ettevõtte õigus lükata arveldamist edasi vähemalt 12 kuud alates aruandekuupäevast ei pea olema tingimusteta, kuid sellel peab olema sisu. Klassifitseerimist ei mõjuta juhtkonna kavatsused ega ootused selle kohta, kas ja millal ettevõtte oma õigust kasutab. Muudatustega selgitatakse ka olukordi, mida peetakse kohustise tasumiseks. Ettevõtte hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Ettevõtte raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused“ (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.)

Muudatustega võetakse kasutusele mõiste „arvestushinnangud“ uus määratlus: selgitatakse, et need on raamatupidamise aruandes esitatud rahalised summad, mille mõõtmisega kaasneb määramatus. Muudatustega selgitatakse ka arvestuspõhimõtete ja arvestushinnangute vahelist seost: täpsustatakse, et ettevõtte annab arvestushinnangu selleks, et saavutada arvestuspõhimõttega kehtestatud eesmärki.

Ettevõtte hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Ettevõtte raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 12 „Tulumaks“ muudatused (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.)

Muudatused selgitavad sellistest tehingutest tuleneva edasilükkunud tulumaksu arvestamist,

mille puhul kajastatakse nii vara kui ka kohustist ning mõlema suhtes rakendatakse ühesugust maksustamist.

Ettevõtte hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Ettevõtte raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Veel jõustumata nõuded

Järgmised uued standardid, tõlgendused ja muudatused 31. detsembril 2023 lõppenud aruandeperioodile veel ei kohaldunud ja seetõttu pole neid käesoleva aruande koostamisel rakendatud. Ettevõtte kavatseb neid rakendada siis, kui need jõustuvad.

Standardi IAS 1 muudatused „Kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks“ (kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem)

Muudatused selgitavad kohustiste finantsseisundi aruandes kajastamise nõudeid. Ettevõtte hindab muudatuste mõju oma raamatupidamise aruandele.

Standardite IAS 7 „Rahavoogude aruanne“ ja IFRS 7 „Finantsinstrumendid: avalikustatav teave“ muudatused (kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem)

Muudatustega kehtestatakse täiendavad avalikustamismõõduid, mille kohaselt peab aruandev üksus esitama oma tarnijate rahastamise kokkulepete kohta teavet, mis võimaldaks tema raamatupidamise aruannete kasutajatel hinnata nende kokkulepete mõju aruandva üksuse kohustistele ja rahavoogudele ning aruandva üksuse avatust likviidsusriskile.

Ettevõtte hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel Ettevõtte raamatupidamise aruandele olulist mõju.

2.2 Välisvaluutas toimunud tehingute ja saldode kajastamine

(a) Arvestus- ja esitusvaluuta

Ettevõtte arvestus- ja esitusvaluutaks on euro.

(b) Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka (keskpank) valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja –kohustised ning mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustised, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse bilansipäeval ümber eurodesse ametlikult kehtivate Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel.

Seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 puuduvad ettevõttel välisvaluutas varad ja kohustised, samuti pole aruandeperioodil toimunud tehinguid välisvaluutas.

2.3 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes nõudmiseni hoiuseid krediitiasutustes ning tähtajalisi hoiuseid esialgse tähtajaga kuni 3 kuud, mida saab ilma piiranguteta kasutada ja mille väärtuse muutuse risk on ebaoluline.

2.4 Finantsvarad

Esmase kajastamine ja kajastamise lõpetamine

Finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes kui ettevõttest saab instrumendi lepinguline osapool ja need kajastatakse esmasel arvele võtmisel

õiglases väärtuses. Esmasel arvele võtmisel liidetakse tehingukulud õiglasele väärtusele, välja arvatud finantsvarade puhul, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, mille puhul tehingukulud kajastatakse kasumiaruandes kuluna. Õiglases väärtuses finantsvarad kajastatakse finantsseisundi aruandes tehingupäeval. Korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavad finantsvarad kajastatakse tehingupäeval.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse, kui (a) varad on tagasimakstud või õigused varadest tulenevatele rahavoogudele on muul viisil aegunud või (b) ettevõtte on loovutanud õigused varadest tulevatele rahavoogudele või on sõlminud rahavoogude edasiandmise kokkuleppe, kusjuures (i) kõik varade omamisega seotud riskid ja hüved on üle antud või (ii) riskid ja hüved pole üle antud, kuid varade üle puudub kontroll.

Kontroll varade üle säilib, kui vastaspoolel pole vara tervikuna võimalik müüa sõltumatule kolmandale osapoolale ilma müügipiirangute kehtestamiseta.

Edasine kajastamine

Ettevõtte klassifitseerib finantsvarad ühte kolmest mõõtmiskategooriast: finantsinstrumendid õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande; õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande ja amortiseeritud soetusmaksumuses. Klassifitseerimine sõltub sellest, kas finantsvara puhul on tegemist võlainstrumendi, omakapitaliinstrumendi või tuletisinstrument.

Võlainstrumendid (laenud ja võlakirjad)

Liigitamise jaoks hinnatakse finantsvarade haldamise ärimudelit ning seda, kas vara

lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Ärimudeli hindamisel vaadeldakse homogeenseid portfelle/tooteid, mis on tuvastatud lähtuvalt sellest, kuidas Ettevõtte üksustes vastavat äri juhatakse. Hindamine põhineb realistlikel stsenaariumidel ning seejuures võetakse arvesse, kuidas portfelli hinnatakse ja sellest juhtkonnale aru antakse; millised riskid mõjutavad portfelli tulemuslikkust ja kuidas neid riske juhatakse; kuidas toimub juhtide tasustamine; samuti müükide sagedust, väärtust ja ajastust ning nende põhjuseid. Selleks, et määrata kindlaks, kas lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid, määratletakse põhiosa kui võlainstrumenti õiglast väärtust esmasel kajastamisel. Põhiosa summa võib instrumendi kehtivusajal muutuda, kui toimub tagasimakseid või kui intresse kapitaliseeritakse.

Intressirahavood hõlmavad tavapäraseid laenuandmise komponente, sh tasu raha ajaväärtuse, krediidi- ja likviidsusrisi ja administratiivkulude eest ning kasumimarginaali. Kui on muid lepingulisi tingimusi, millega kaasneb mingi muu risk või volatiilsus, ei ole ainult põhiosa- ja intressimaksete kriteerium täidetud. Ainult põhiosa ja intressimaksete kriteeriumi täitmist kontrollitakse enne iga uue toote kinnitamist.

Võlainstrumente kajastatakse järgmistel finantsseisundi aruande kirjetel „Laenuõuded klientidele“, „Muud nõuded ja varad“ ning need sisaldavad instrumente järgmistes mõõtmiskategooriates.

Õiglastes väärtuses muutustega läbi kasumiaruande: võlainstrumentid kajastatakse selles kategoorias, kui need ei vasta korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglastes väärtuses muutustega läbi muu

koondkasumi mõõtmise kriteeriumidele. See on nii juhul, kui instrumente hoitakse kauplemiseesmärgil. Finantsvarasid hoitakse kauplemiseesmärgil, kui neid hoitakse selleks, et need lühiajalises perspektiivis müüa ja müügilt kasumit teenida. Võlainstrumente kajastatakse õiglastes väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kui neid juhatakse või hinnatakse õiglase väärtuse alusel või hoitakse selleks, et müüa, või kui nende rahavood ei ole ainult põhiosa- ja intressimaksed.

Õiglastes väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi: võlainstrumentid liigitatakse sellesse kategooriasse, kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused: (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid nii lepinguliste rahavoogude saamise kui ka müümise eesmärgil ja (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Neid varasid mõõdetakse õiglastes väärtuses ja õiglase väärtuse muutusest tekkinud kasumid ja kahjumid kajastatakse muus koondkasumis ja akumuliseeritakse omakapitalis. Akumuleeritud kasum või kahjum liigitatakse omakapitalist ümber kasumiaruandesse, kui võlainstrumenti kajastamine lõpetatakse. Intressikandvatelt finantsvaradelt arvestatakse intressitulu, kasutades sisemise intressimäära meetodit, ja eeldatav krediidikahju kajastatakse kasumiaruandes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses: võlainstrumentid liigitatakse sellesse kategooriasse, kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused: (a) ärimudeli eesmärk on hoida varasid lepinguliste rahavoogude kogumise eesmärgil ja (b) lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid. Nende varade brutoraamatupidamisväärtust mõõdetakse sisemise intressimäära meetodil ja korrigeeritakse eeldatavate krediidikahjudega.

Muutmised

Ettevõtte võib läbi rääkida või muuta lepingulisi tingimusi. Kui uued tingimused on oluliselt erinevad võrreldes algsete tingimustega, siis lõpetab ettevõtte algse vara kajastamise ja võtab arvele uue vara. Ettevõtte hindab lisaks, kas uue finantsvara osas esineb väärtuse languse tunnuseid esmasel arvele võtmisel. Kui tingimused ei ole oluliselt erinevad, siis ei põhjusta muutus kajastamise lõpetamist ning Ettevõtte arvutab uue bruto jääkväärtuse vastavalt uutele lepingulistele rahavoogudele ja esialgsele efektiivsele intressimäärale ning kajastab muutmise tuleneva kasumi või kahjumi.

Ümberklassifitseerimine

Harvadel juhtudel saab võlainstrumente (finantsvarad), välja arvatud need, mida on esmasel arvele võtmisel kajastatud õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, ümber klassifitseerida, kui on toimunud muutus ärimudelil finantsvara juhtimiseks.

Mahakandmine

Ettevõtte kirjutab finantsvarad kas osaliselt või täielikult maha, kui on tehtud kõik võimalikud pingutused finantsvara sissenõudmiseks ning on ilmnenud, et finantsvara tagasinõudmise osas puudub mõistlik ootus. Mahakandmine tähistab kajastamise lõpetamist.

Indikaatorid, et nõude tagasisaamiseks ei ole mõistlikke ootusi, hõlmavad (i) sissenõudmistevõime lõpetamine ja (ii) kui ettevõtte sissenõudmismeetodiks on tagatise realiseerimine ja tagatise väärtus on selline, et sissenõudmiseks ei ole mõistlikku ootust.

Kui ettevõtte jaoks ei ole diskonteeritavate nõuete sissenõudmine teostatav või majanduslikult mõistlik, hinnatakse nõue mittetoimivaks ja lõpetatakse

kajastamine finantsseisundi aruandes. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse saadud summa tuluna.

Vähemalt üks nendest tingimustest peab olema täidetud, et klassifitseerida nõue lootusetuks.

Laenude ja nõuete väärtuse langust hinnatakse vastavalt punktis 2.5. kirjeldatud põhimõtetele.

2.5 Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtuse langus

Mõõtmine

Allahindluse nõuded baseeruvad oodatava krediitkahjumi (ECL) mudelil. ECL mudeli peamiseks printsiibiks on näidata finantsinstrumentide krediitkvaliteedi kahanemise või paranemise mustreid.

Kõikidele korrigeeritud soetusmaksumuses ja õiglasel väärtuses muutustega läbi muu koondkasumi kajastatavad finantsvarad, samuti ka finantsgarantiid ja teatud valmisolekulaenud, on oodatava krediitkahjumi skoobis.

ECL finantsvaradelt korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatakse kui allahindlus, st kajastatakse koos nende varadega finantsseisundi aruandes. Allahindlus vähendab bilansilist bruto jääkväärtust. ECL valmisolekulaenudelt ja finantsgarantiid lepingutelt kajastatakse eraldisena, st finantsseisundi aruandes kui kohustist. Allahindluse ja eraldise korrigeerimised seoses ECL muutusega kajastatakse kasumiaruandes oodatava krediitkahjumi netomuutusena.

Krediidiriski ja ECL hindamine bilansipäeval on erapooletu ja tõenäosustega kaalutud ning sisaldab kogu saadaolevat informatsiooni, mis on asjakohane hinnangu tegemiseks - sh informatsiooni toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning

mõistlikke ja toetavaid prognoose tuleviku sündmustest ja majandustingimustest. LHV kasutab nii mudeleid kui eksperthinnanguid ECL arvutuste individuaalseks hindamiseks.

ECL mudelil on kolm faasi, mis baseeruvad krediidiriski muutusel. 12-kuu ECL (faas 1) rakendatakse kõikidele kirjetele, va kui on toimunud krediidiriski oluline suurenemine võrreldes esialgse kajastamisega. Kirjetele, mille puhul on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (faas 2) või on maksejõuetud (faas 3), rakendatakse kogu eluea jooksul oodatavaid krediidikahjusid.

Krediidiriski oluline suurenemine

Ettevõtte hindab igal bilansipäeval, kas krediidirisk on oluliselt suurenenud võrreldes esmase kajastamisega. Olulise krediidiriski suurenemise hindamine baseerub kvantitatiivsetel ja kvalitatiivsetel indikaatoritel. Need indikaatorid sisaldavad mis on maksejõuetusega vahemikus >30 ja <90 päeva ja finantsvarad, mis on klassifitseeritud kõrgendatud jälgimise alla või on makseraskuste tõttu restruktureeritud (laenuid mille lepingulised tingimused on muudetud seoses kliendi finantsraskustega). Kvantitatiivne indikaator arvutatakse vastavalt muutusele eluea maksejõuetuse tõenäosuses (PD), võrreldes bilansipäeval stsenaariumitega kaalutud eluea PD muutust stsenaariumitega kaalutud esmase kajastamise eluea PD'ga. Juhul kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine võrreldes esmase kajastamisega, kajastatakse eluea ECL allahindlus ja finantsvara liigub faasi 2. Meetod on summeeriline, st järgnevatel bilansipäevadel, kui finantsinstrumendi krediitikvaliteet paraneb selliselt, et enam ei ole täidetud oluline krediidiriski

suurenemise kriteeriumid alates esmasest kajastamisest, siis finantsvara liigub tagasi faasi 1.

Maksejõuetuse definitsioon

Ettevõtte hindab finantsinstrumendi lootusetuks, kui vastab täielikult vara väärtuse languse mõistele ja vastab ühele või mitmele allpool toodud kriteeriumile:

Kvantitatiivne kriteerium

Laenuvõtja on lepinguliste maksetega rohkem kui 90 päeva ja 10 eurot üle tähtaja. 10-eurone piirmäär, millest algavad tegevused võla sissenõudmiseks, on paika pandud võlahalduse protseduuridega ning tegemist on ka nõude lootusetuks tunnistamise olulise piirmääraga.

Kvalitatiivne kriteerium

Laenuvõtja ei täida tõenäoliselt laenuid tagasimakse tingimusi, mis viitab, et tal on märkimisväärsed finantsraskused. Näitajad, et klient ei suuda võlga täielikult tasuda, on järgmised:

- Lepingule on määratud mitteteenindav staatus
- Krediitikvaliteedi langemise tõttu on tehtud spetsiifilised krediitikorrigeerimised
- Krediidikohustise müük majandusliku kahjumiga üle 5%
- Lepingule on rakendatud vältimatud restruktureerimise tegevused, mille tulemusena on finantskohustised vähenenud rohkem kui 1% võrra
- Laenusaaaja pankrot on muutunud tõenäoliseks või on alustatud pankrotimenetlust

- Kliendi rahavoo seis ei võimalda teenindada osamakseid
- Ettevõtte on sisse nõudnud tagatise, sealhulgas realiseerinud garantii.

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele Ettevõtte finantsinstrumentidele ja vastavad maksejõuetuse definitsiooniga sisemise krediidiriski juhtimisel. Lootusetud finantsinstrumendid on faasis 3. Kõik finantsvarad, mis on faasis 3, on krediidikahjumiga.

Modelleerimine

ECL arvutatakse funktsioonina maksejõuetuse tõenäosusest (PD), suurusest maksejõuetuse hetkel (EAD) ja kahjumäärast antud maksejõuetuse korral (LGD), samuti ka kahjujuhtumi toimumise hetkest. Ettevõtte IFRS 9 metodoloogia ECL mõõtmiseks baseerub olemasolevatel sisemistel skooringu ja reitingu mudelitel.

PD väljendab tõenäosust, et laenu ei maksta tagasi ja jõuab maksejõuetuks kas 12 kuu või eluea jooksul. Oodatav PD igale individuaalsele instrumendile sisaldab hinnangut toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning mõistlikke ja toetavaid prognoose tuleviku sündmustest ja majandustingimustest. LHV kasutab olemasolevaid skooringu mudeleid, mida on korrigeeritud vastavalt IFRS 9 spetsiifilistele nõudmistele. Mudelid on kalibreeritud kombinatsioonina vastavalt vara klassist ja toote tüübist.

EAD väljendab hinnangut krediidipositsiooni summa osas hetkel, mil maksejõuetus võib tekkida. Bilansiväliste summade osas sisaldab EAD hinnangut, millised summad võetakse kasutusse maksejõuetuse hetkeks. LGD on summa, mida maksejõuetuse korral ei pruugita tagasi saada. LGD võtab arvesse iga omatava tagatise väärtuse ja

kvaliteedi. LHV kasutab olemasolevaid LGD mudeleid, mida on korrigeeritud vastavalt IFRS 9 nõudmistele. ECL mõõtmisel kasutab LHV maksimaalset lepingulist perioodi, mille kestel LHV on riskile avatud.

Tuleviku prognoosid

Ettevõtte kasutab ECL mõõtmisel sisemiselt välja töötatud makromajanduslikke prognoose tuleviku informatsiooni baasina. Selleks, et tagada erapooletu krediidikahjude hindamine vastavalt IFRS-le 9, kasutatakse vähemalt kolme stsenaariumit. Üheks stsenaariumiks on baas-stsenaarium, mis on kõige tõenäolisem väljavaade ja mida kasutatakse ka tavapärase finantsplaneerimise ja eelarvestamise protsessis, kuivõrd teised stsenaariumid kajastavad optimistlikumat ja pessimistlikumat väljavaadet.

Prognoosid koostatakse sisemiselt Krediidi juhtimise osakonnas, mis konsulteerib ekspertidega Riskikontrolli üksusest, äriüksusest ja finantsosakonnast. Kui mõistliku kuluga on kättesaadav, tuleks konsulteerida välise ekspertide ja väliselt välja töötatud võrdlusprognoose. Viidatud võrdlusprognoosid sisaldavad, kuid ei ole piiratud IMFi poolt avalikustatava maailmamajanduse väljavaatega, Euroopa Komisjoni poolt avalikustatava Euroopa majandusprognoosiga ja Eesti Panga poolt avalikustatava majandusprognoosiga. Stsenaariumid kinnitatakse Riski ja Kapitali Komitee poolt.

Stsenaariumid tuleks välja töötada ajaperioodile, mille puhul saab usaldusväärseid projektsioone koostada ning milleks on tüüpiliselt 3-aastane ajahorisont. Minimaalselt tuleb kasutatavaid makroindikaatoreid prognoosida kaheaastaseks perioodiks peale käesolevat aastat. Üldiselt vaadatakse stsenaariumid üle kvartaalse

sagedusega. Juhul kui on toimunud olulisi muutusi makromajanduse väljavaadetes, siis uuendatakse stsenaariumeid.

Individuaalsed hindamised ja juhtkonna hinnangud

Ettevõtte kasutab ECL määramiseks nii mudeleid kui eksperthinnanguid. Hinnangu tase ECL määramiseks sõltub mudeli tulemustest, olulisusest ja detailse informatsiooni kättesaadavusest. Mudel annab juhiseid ja läbipaistvust, kuidas majandussündmused võiksid mõjutada finantsvarade allahindlust. Eksperthinnangut võib rakendada mudelleeritud tulemusele, et rakendada oodatud mõju näitajate osas, mida mudel ei arvestanud. Selliseid individuaalseid ECL hinnanguid võidakse rakendada oluliste vastaspoole positsioonide puhul. Need hinnangud otsustatakse Krediidikomitee poolt. Lisaks võib olla vajadus korrigeerimisteks portfelli tasandil, mille otsustab Riski ja Kapitali Komitee.

2.6 Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Materiaalset põhivara kajastatakse finantsseisundi aruandes tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Arvutustehnika, mööbli ja sisustuse aastase amortisatsioonimäärana kasutatakse 33%. Amortisatsioonimäär sõidukitele on 20% aastas. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse kasutusele võtmise kuust ning arvestatakse kuni vara bilansiline väärtus jõuab selle vara lõppväärtuseni. Kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse amortisatsiooni arvestamine.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Ettevõtte viib läbi materiaalse varade väärtuse testi, kui on ilmnunud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Juhul, kui vara bilansiline jääkmaksumus on suurem tema kaetavast väärtusest (kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus müügikulud või vara kasutusväärtus), on materiaalse põhivara objektid koheselt alla hinnatud nende kaetavale väärtusele, kajastades vara väärtuse languse kulu aruandeperioodi koondkasumiaruandes.

2.7 Immateriaalne põhivara

Immateriaalsed varad on eraldi identifitseeritavad mitterahalised mittefüüsilised varad ja mille hulka hetkel kuulub soetatud tarkvara. Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Peale soetamist kajastatakse immateriaalset põhivara finantsseisundi aruandes tema

soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja kogunenud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt. Amortisatsioonimäär ostetud litsentsidele on 33% aastas. Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja immateriaalsete varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Ettevõtte viib läbi immateriaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnenu asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Väärtuse languse kulu kajastatakse kasumiaruandes ulatuses, mille võrra vara bilansiline jääkmaksumus ületab kaetavat väärtust, mis on kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglane väärtus miinus neto müügikulud või vara kasutusväärtus.

2.8 Finantskohustised

Ettevõtte klassifitseerib finantskohustisi kas:

- a) korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantskohustised
- b) finantsgarantii lepingud ja valmisolekulaenu

Kõigi finantskohustiste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Tehingukulud kaasatakse sisemise intressimäära arvutustesse. Erinevused laekunud summade (miinus tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes instrumendi tähtaja jooksul kasutades sisemist intressimäära. Intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu”.

Võetud laenu võetakse algselt arvele õiglas väärtuses, miinus tehingukulud (laekumisel saadud raha summas, vähendatuna tehingukulude võrra). Muud finantskohustised (võlad hankijatele, viitvõlad

ja muud võlakohustised) võetakse algselt arvele nende õiglas väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud, ning edaspidi kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantskohustiste kajastamine lõpetatakse kui see on kustu (ehk lepinguga kindlaks määratud kohustis on tasutud, tühistatud või lõppenud).

2.9 Kohustised töövõtjate ees

Kohustised töövõtjate ees sisaldavad nii välja maksmata palgakohustisi kui Eesti Vabariigis kehtiva tööseadusandluse kohaselt arvestatud puhkusetasu kohustist bilansipäeva seisuga, mis sisaldab lisaks puhkusetasu kohustisele ka sellelt arvestatud sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksu. Kohustised töövõtjatele kajastatakse finantsseisundi aruandes lühiajalise kohustisena ning koondkasumiaruandes kajastatakse seonduv kulu tööjõukuluna.

Sotsiaalmaks sisaldab ka sissemakseid riigi pensionifondi. Ettevõttel puudub juriidiline või faktiline kohustus teha sotsiaalmaksule lisanduvalt pensioni- või muid sarnaseid makseid.

2.10 Aktsiapõhised maksed

Ettevõtet kontrolliv omanik AS LHV Group on kehtestanud aktsiapõhistel maksetel põhineva optsooniprogrammi, mille järgi kontrolliv omanik tasub oma grupi ettevõtete töötajatele nende teenuste eest, väljastades optsoone AS LHV Group aktsiate omandamiseks. Väljastatud optsoonide õiglane väärtus kajastatakse optsooniprogrammi kehtivuse jooksul ettevõtte tööjõukuluna ning omakapitali (jaotamata kasumi) suurenemisena. Kulude kogusumma on määratletud optsoonide õiglase väärtuse alusel optsoonide väljastamise hetkel. Optsoonide õiglane väärtus on leitud:

- arvestades optiooni hinda mõjutavaid turutingimusi (näiteks AS LHV Group aktsiahinda);
- jättes välja aktsiate üleandmise eelduseks olevad tegevustulemustega seotud eesmärkide ja turuga mitteseotud tingimuste mõju nagu näiteks ettevõtte kasumlikkus ja kasvueesmärgid ning töötaja töötamine ettevõttes üle teatud ajaperioodi.

Iga aruandeperioodi lõpus hindab ettevõtte, kui palju optioone kuulub tõenäoliselt realiseerimisele tulenevalt optioonide väljastamise tingimustest. Algsete hinnangute muutuse mõjud kajastatakse kasumiaruandes ning vastukandena omakapitalis.

Kui optioonid realiseeritakse, emiteerib AS LHV Group uusi aktsiaid. Vastavalt optioonide väljastamise tingimustele ei kaasne optioonide realiseerimisel peale 3 aastat sotsiaalmaksu kulu.

2.11 Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Finantsseisundi aruandes kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustisi, millel on kas seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad ettevõtte senisest tegevuspraktikast (seaduslik või tõlgenduslik), mis nõuavad ressurssidest loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline (on rohkem tõenäoline kui mitte, et vahendite väljavool on vajalik kohustise rahuldamiseks) ja mille summa suurust on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel finantsseisundi aruandes lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldiste täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse

finantsseisundi aruandes summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolele. Muud võimalikud või eksisteerivad tingimuslikud kohustised, mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, on avalikustatud aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustisi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

2.12 Pika- ja lühiajaliste varade ja kohustiste eristamine

Varad, milledest tulenevate hüvede realiseerumist ettevõtte jaoks on oodata 12 kuu jooksul, kajastatakse lühiajalise varana. Varad, millede puhul osaline hüvede realiseerumine toimub peale 12 kuu möödumist bilansipäevast, kajastatakse pikaajalisena selles osas, mille realiseerumist on oodata pärast 12 kuulise perioodi möödumist.

Kohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast või ettevõttel pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustisi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena.

2.13 Tulud ja kulud

Intressitulu ja intressikulu on kajastatud kasumiaruandes finantsvarade ja -kohustise osas, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit.

Efektiivse intressimäära meetod on finantsvara bilansilise brutojääkmaksumuse või finantskohustise korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Efektiivne intressimäär on määr, millega diskonteeritakse hinnangulised tulevased maksed või laekumised finantsinstrumendi eeldatava kehtivusaja jooksul täpselt finantsinstrumendi bilansilisse jääkmaksumusse. Tulevaste maksete arvutamisel hinnatakse kõiki rahavooge arvestades lepingulisi tingimusi (näiteks ettemakseid). Efektiivse intressimäära arvutamine hõlmab tasusid, mis on efektiivse intressimäära olemuslikeks komponentideks. Samas ei võeta arvesse tulevasi krediidikahjumeid.

Kui finantsvaral esineb hiljem väärtuse languse tunnuseid, siis kajastatakse intressitulu rakendades efektiivset intressimäära korrigeeritud soetusmaksumuse suhtes, s.o. brutojääkmaksumust vähendatakse allahindluse võrra. Kui finantsvara osas esineb väärtuse languse tunnuseid esmasel arvele võtmisel, siis arvestatakse oodatavad krediidikahjumid hinnangulistesse rahavoogudesse korrigeeritud efektiivse intressimäära arvutamiseks, mida seejärel rakendatakse intressitulu kajastamiseks.

Teenustasutulud

Teenustasutulude all kajastatakse müügitulu lepingutest klientidega. See ei rakendu müügitulule rendilepingutest ja finantsinstrumentidest või teistest

lepingulistest kohustistest, mis on IFRS 9 „Finantsinstrumendid“ rakendusallas.

Tasud, mida võetakse arvesse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsinstrumendi efektiivse intressimäära arvutamisel, näiteks laenu lepingutasud, jaotatakse instrumendi eeldatava tähtaja peale rakendades efektiivse intressimäära meetodit ja kajastatakse real „Neto intressitulu“.

Teenustasutulu kajastatakse vastavalt sellele, kuidas klientidele lubatud teenust osutatakse, ja summas, mis peegeldab tasu, mida LHV loodab, et tal on õigus saada nende teenuste osutamise eest.

Teenustasutulud kajastatakse lineaarselt kogu teenuse osutamise perioodi jooksul, kui klient samaaegselt saab ja tarbib Ettevõtte tegevusest tulenevaid eeliseid. Muutuvtasu kajastatakse ainult sellises ulatuses, mille osas juhtkonna otsuse alusel on väga tõenäoline, et tagasipööramist ei toimu.

Kulud, mis on otseselt seotud teenustasutulude genereerimisega, kajastatakse kui teenustasukulud.

2.14 Varade ja kohustiste saldeerimine

Finantsvarade ja -kohustiste vahel tehakse netoarvestusi ja netosumma kajastatakse finantsseisundi aruandes ainult juhul, kui selleks eksisteerib juriidiline õigus ning on kavas nimetatud summad realiseerida netobaasil või samaaegselt. Ettevõtte ei ole aruandeaastal saldeerimist kasutanud.

2.15 Rendiarvestus – LHV Finance kui rentnik

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised materiaalse põhivara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna. LHV Finance tasub kontoriruumide kasutusrendi eest igakuiselt, kuid rendileping on emaettevõtte AS LHV

Pank nimel. Tulenevalt sellest, ei kohandu LHV Finance pikaajalised mittekatkestatavad rendiperioodid vastavalt IFRS 16 „Rendilepingud“ standardile ning kontoriruumide kasutusrente kajastatakse lühiajaliste rentidena. Rendikulud kajastatakse kasumiaruande real „Administratiiv- ja muud tegevuskulud“.

2.16 Ettevõtte tulumaks

Eesti äriühingud ei maksa tulumaksu teenitud kasumilt. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Ettevõtte tulumaksumäär on 22/78 väljamakse netosummalt. Alates 2019. aastast rakendatakse madalamat maksumäära 14/86 regulaarsetele dividendiväljamaksetele ulatuses, mis on väiksem või võrdne kolme eelneva aasta keskmise

maksustatud dividendiga. 2018. a on esimene arvesse võetav aasta kolme aasta keskmise maksustatud kasumi arvestamisel. Tulumaksukohustis ja tulumaksukulu dividendidelt kajastatakse dividendide väljakuulutamise hetkel. Tulumaks kuulub tasumisele väljamakse tegemise kuule järgneva kuu 10ndaks kuupäevaks.

2.17 Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule moodustatakse kohustuslik reservkapital iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Lisa 3 Riskide juhtimine

Risk on defineeritud kui võimalik negatiivne kõrvalekalle oodatavast majandustulemusest. Riskijuhtimise eesmärgiks on identifitseerida, mõõta ja hinnata, juhtida ja kontrollida kõiki ASi LHV Finance tegevusega seotud riske. Laiemas plaanis on riskijuhtimise eesmärgiks ettevõtte väärtuse suurendamine kahjude minimiseerimise ning tulemuste volatiilsuse vähendamise kaudu. Riskijuhtimist koordineerib emaettevõtte AS LHV Pank riskijuhtimise üksus. Riskide identifitseerimise, mõõtmise, raporteerimise ja kontrolli põhimõtted on kehtestatud nii AS-i LHV Pank kui ka AS-i LHV Finance nõukogu poolt. Riskijuhtimine baseerub LHV-s tugeval riskikultuuril ning on üles ehitatud kolme kaitseliini põhimõttel, kus esimene kaitseliin ehk ärivaldkonnad on vastutavad riskide võtmise ning igapäevase juhtimise eest. Teine kaitseliin ehk riskijuhtimise valdkond on vastutav riskijuhtimise

metoodikate väljatöötamise ning riskide raporteerimise eest. Kolmas kaitseliin ehk siseaudit teostab sõltumatut järelevalvet kogu organisatsioonile. Riskijuhtimise põhimõtted, nõuded ning vastutusvaldkonnad on kirjeldatud sise-eeskirjades.

Olulisemateks riskideks peab ettevõtte krediidiriski, likviidsusriski, intressimäära riski ja operatsiooniriski. Riskide detailne kirjeldus ja hindamine on esitatud raamatupidamise aastaaruandes allpool.

3.1 Krediidirisk

Krediidirisk kajastab potentsiaalset kahju, mis tuleneb vastaspoole suutmatusest täita õigeaegselt endale võetud kohustisi ettevõtte ees. Krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest ja kõige rohkem klientidele laenu andmisest, sealhulgas laekumata laenudest ja muudest nõuetest.

Krediidiriski alandamiseks analüüsib ettevõtte nii klientide kui ka äripartnerite majandustegevust ja finantsseisu. Pärast laenu väljastamist jälgitakse regulaarselt kliendi maksevõimet.

Eesti majandus oli 2023. aastal kerges languses. Viivislaenude maht 2023. aastal jätkas kasvamist nii järelmaksu kui väikelaenude klientide hulgas. Jätkuvalt omab kiire hinnatõus suurt mõju klientide finantsvõimekusele nii olemasolevate kohustuste teenindamisel kui uute võtmisel. Täiendavalt on lisandunud töökohtadega seotud ebakindlus teatud sektorites. Makseraskuste ületamiseks pakume erinevaid leevendusmeetmeid nii maksepuhkuste kui muude lepingutingimuste muudatuste näol. Uute maksepuhkuste arv mõnevõrra kasvas võrreldes

eelmise aastaga, kuid ei olnud kaugeltki võrreldav COVID-19 kriisi perioodiga.

Nii olemasolevate kui ka uute klientide profiile ja finantskäitumist analüüsitakse pidevalt, et tuvastada võimalikke riske ja vajadusel kiiresti kohandada laenude väljastamise tingimusi. Ennetava meetmena muudeti tarbijakrediidi valdkonna laenuandmise põhimõtteid rangemaks ning majanduse ebakindla väljavaate tõttu suurendati laenuportfelli jaoks moodustatud allahindlusi. LHV jälgib krediidiportfelli kvaliteeti pidevalt ja vajadusel suhtleb klientidega, et võimalikke riske maandada.

3.1.1 Krediidiriskide jaotus

Ettevõtte jaotab krediidiriski kandvad finantsvarad järgnevatesse olulisematesse kategooriatesse:

- raha ja raha ekvivalendid;
- laenunõuded klientidele (lisa 6)
- valmisolekulaenud (lisa 15)

Maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded pankadele	0	0
Laenunõuded klientidele (lisa 6)	93 301	91 540
Muud nõuded ja varad	73	27
Varad kokku	93 374	91 567
Valmisolekulaenud (lisa 15)	23 390	30 410
Kokku maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon	116 764	121 977

a) Raha ja raha ekvivalendid

Krediidiriskile avatud positsioon rahast ja raha ekvivalentidest pankades kannab oma olemuselt juhtkonna hinnangul madalat krediidiriski. AS-i LHV Finance rahalised vahendid tagab emaettevõtte AS LHV Pank läbi avatud krediidi (reiting Baa1). Juhatuse hinnangul, et krediidasutuste oodatavad krediidikahjumid on ebaolulised arvestades

vastaspoolte tugevaid reitinguid, finantsseisundit ja lähiaja majanduslikku väljavaadet, sest ettevõtte omab vastaspoolte juures ainult väga likviidseid positsioone.

b) Laenunõuded klientidele

Ettevõtte pakub tarbimislaene ja järelmaksu. Maksimaalne laenusumma on kuni 25 000 eurot,

eraisikutele väljastame järelmaksu kuni 15 000 eurot ja juriidilistele isikutele kuni 20 000 eurot. Järelmaksu pakutakse kaubanduspartnerite kaudu. Kliendi krediitikäitumise hindamiseks kasutatakse skooringuid, mis antakse kliendile taotluse sisseandmisel ja selle olemasolu on üheks kriteeriumiks krediidi väljastamisel.

Vastavalt sõlmitud lepingutele müüakse suurem osa tarbimislaenudest ja järelmaksudest, kui laenu on ületanud tähtaja vähemalt 79 päeva.

Pärast esmast arvele võtmist monitooritakse laenuvõtja maksekäitumist perioodiliselt, et konstrueerida käitumuslik skoor. Igasugune informatsioon laenuvõtja kohta, mis võib mõjutada laenuvõtja maksekäitumist (nt töötus ja varasemad seadusrikkumised) inkorporeeritakse samuti antavasse skoori, mis lisatakse PD arvestusse.

c) Valmisolekulaenud

Valmisolekulaenude krediidiriski hindamisel lähtutakse samadest printsiipidest, mis on kehtestatud järelmaksu ning väikelaenu tingimustel antud laenudele.

d) Muud nõuded ja varad

31. detsember 2023 seisuga on laekumata nõudeid summas 73 tuhat eurot ning muid ettemakstud kulusid summas 34 tuhat eurot, varasemate aastate jooksul ei ole ettevõtte muid nõudeid maha kandnud.

3.1.2 Oodatava krediitkahjumi mõõtmine

IFRS 9 kehtestab kolme-faasilise mudeli väärtuse languse määramiseks vastavalt krediitkvaliteedi muutusele peale esmast arvele võtmist:

Finantsinstrument, mis ei ole esmasel kajastamisel krediitkahjumiga, klassifitseeritakse Faasi 1 ning jälgitakse pidevalt ettevõtte poolt.

Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine (SICR) alates esmasest arvele võtmisest, klassifitseeritakse finantsinstrument Faasi 2, aga ei loeta veel allahinnatuks. Lisainformatsioon, kuidas Ettevõtte hindab krediidiriski olulist suurenemist on toodud lisa 3.1.2.1.

Juhul kui finantsinstrument on krediitkahjumiga, liigitatakse see Faas 3. Lisainformatsiooni saamiseks, kuidas Ettevõtte defineerib krediitkahjumi ja maksejõuetuse, vaata lisa 3.1.2.2. Faas 1 olevate finantsinstrumentide ECL-i mõõdetakse summas, mis on võrdne 12-kuulise osaga kogu oodatava eluea krediitkahjumist. Faasi 2 ja 3 kuuluvate instrumentide puhul arvutatakse ECL kogu nende eluea jooksul oodatava krediitkahjumi põhjal. Lisainformatsiooni saamiseks sisendite, eelduste ja hinnangutehnika kohta ECL-i arvutamisel vaata lisa 3.1.2.3.

Peamine idee ECL-i mõõtmisel IFRS 9 järgi on see, et see peab sisaldama tulevikku suunatud informatsiooni. Lisa 3.1.2.4 sisaldab informatsiooni selle kohta, kuidas ettevõtte on selle lisanud ECL-i mudelisse.

Krediitkahjumiga soetatud finantsvarade puhul arvutatakse ECL kogu eluea jooksul oodatava krediitkahjumi põhjal ja kuuluvad Faasi 3.

Alljärgnev joonis võtab kokku allahindlusvajaduse vastavalt IFRS-le 9 (v.a krediidikahjumiga soetatud või väljastatud finantsvarad):

Krediidikvaliteedi muutus peale esmast kajastamist		
1. faas	2. faas	3. faas
(Esmane kajastamine)	(Krediidiriski oluline suurenemine peale esmast kajastamist)	(Allahinnatud vara)
12 kuu oodatavad krediidikahjumid	Eluaegsed oodatavad laenukahjumid	Eluaegsed oodatavad laenukahjumid

Järgnevalt käsitletakse Ettevõtte poolt standardi nõuete täitmisel vastu võetud peamiseid hinnanguid ja eelduseid.

3.1.2.1 Oluline krediidiriski suurenemine

Ettevõtte hinnangul on finantsinstrumendi krediidirisk oluliselt suurenenud, kui on täidetud üks või mitu järgnevalt välja toodud kvantitatiivsest, kvalitatiivsest või *backstop* kriteeriumitest:

Kvantitatiivne kriteerium

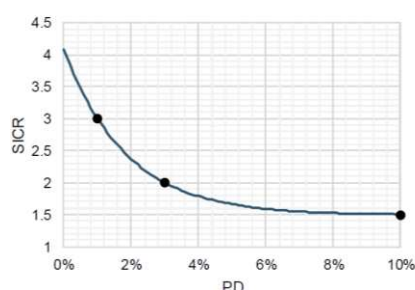
Kvantitatiivset kriteeriumit rakendatakse kõigile krediidlepingutele, mis on sõlmitud 2018. aastal, ja jaelaenude portfellile ning mille puhul kasutatakse reitingupõhist eluea maksejõuetuse tõenäosust.

Järelejäänud Eluea PD aruandekuupäeval on suurenenud võrreldes esialgse Eluea PD oodatud aruandekuupäeva jääkväärtusega, kui ületab alljärgnevas tabelis toodud piirmäärasid:

Uus portfelli – alates 1. jaanuarist 2018 sõlmitud lepingud

Eluea PD esmasel arvele võtmisel	Eluea PD suurenemine aruandekuupäeva seisuga, mida hinnatakse oluliseks
X%	≥100 bps
ja	Kehtiv eluea PD/Esialgne eluea PD > $1.4885 + \exp(0,9549 - 54,173 * \text{Esialgne eluea PD})$

Valemi illustreerimiseks on toodud SICR graafikukõver allpool. Lisaks kõverale peab PD suurenemine olema vähemalt 100 bps.

SICR kõver: Esialgse PD ja olulisuse piirmäära suhe (PD kasv kordades) olulise maksejõuetuse riski suurenemise identifitseerimiseks.

Illustreerimaks eelnevalt välja toodud piirmäära rakendamist, võtame näiteks 13. veebruaril 2018 sõlmitud 3-aastase jaelaenu lepingu, millel oli esmasel arvele võtmisel eluea PD 3,36% ja oodatav eluea PD kümme kuud hiljem aruandekuupäeval 2,76%. Kui aruandekuupäeval on tegelik eluea PD 8,86%, siis ületab see oodatava PD, mis oli 2,76% üle piirmäära. Seetõttu on toimunud krediidirisk oluline suurenemine.

Kvalitatiivne kriteerium

Kvalitatiivset kriteeriumit rakendatakse SICR arvutamisel ajaloolisele jaelaenude portfelli puhul, mille lepingud on sõlmitud enne 2018.

aastat. Uue portfelli puhul on kvalitatiivset kriteeriumit rakendatud PD arvutustes ja sisaldudes seeläbi SICR arvutustes eluea PD kaudu.

Ajaloolise portfelli lühikeste tähtaegade tõttu (1,75 aastat) ei peetud mõistlikuks prognoosida esialgset eluea PD-d lepingutele, mis on sõlmitud enne 1. detsembrist 2017, mistõttu kasutati ajaloolise portfelli esialgse PD asemel taotluse PD-d või reitingu PD-d.

Jaelaenude ajalooline portfelli – eralaenulepingud, mis on sõlmitud enne 1. jaanuari 2018

Krediidiriski oluline suurenemine on toimunud juhul, kui laenusaaja vastab ühele või mitmele alljärgnevalt toodud tingimusele:

- Aruandekuupäeval on leping üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Leping on viimase 12 kuu jooksul olnud korduvalt üle tähtaja rohkem kui 30 päeva ja summas üle 10 euro.
- Kliendil on olnud rohkem kui üks maksejõuetus või maksuvõlg viimase 12 kuu jooksul.

SICR hinnang sisaldab muuhulgas tulevikku vaatavat informatsiooni (vt lisainformatsiooni lisas 3.1.2.4) ja arvestus toimub kvartalipõhiselt. SICR-i leidmiseks kasutatavaid kriteeriume monitoorib ja nende asjakohasust vaatab perioodiliselt üle krediidiriski meeskonna sõltumatu liige.

Backstop

Backstop ehk kõige viimast hetke rakendatakse juhul, kui laenusaaja lepingujärgsed maksed on üle tähtaja rohkem kui 30 päeva, misjärel on finantsinstrumendi puhul tegemist krediidiriski olulise suurenemisega. Ettevõtte on seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022 kasutanud madala krediidiriski erandit rahale ja nostrokontodele, mis täidavad likviidsusportfelli kriteeriumit.

Järgnevad tabelid näitavad mõju ECL-i allahindlusele seisuga 31. detsember 2023 ja 31. detsember 2022, kui muuta SICR arvutustes PD piirmäärasid. ECL suurenemine (positiivsed summad) kajastab suurenenud allahindlusvajadust, mis oleks vaja vastavalt sellele kajastada

Laenutoode	+10% SICR	-10% SICR
2023	muutus	muutus
Tarbimislaenud	-10	14
Järelmaks	-1	1
Laenutoode	+10% SICR	-10% SICR
2022	muutus	muutus
Tarbimislaenud	-7	14
Järelmaks	0	0
Laenutoode	SICR 0,5%	SICR 1,5%
2023	piirmääraga	piirmääraga
Tarbimislaenud	1	1
Järelmaks	0	0
Laenutoode	SICR 0,5%	SICR 1,5%
2022	piirmääraga	piirmääraga
Tarbimislaenud	0	0
Järelmaks	0	0

Nagu ülaltoodud tabelitest nähtub, on SICR-i muutmisel +/- 10% võrra või SICR piirmäära muutmisel 100 bp-lt 50 bp-le või 150 bp-le piiratud mõju Ettevõtte oodatavale krediidikahjumile.

3.1.2.2 Maksejõuetuse definitsioon ja krediidikahjumiga varad

Ettevõtte defineerib finantsvara maksejõuetuna, olles täielikult kooskõlas krediidikahjumi mõistega, juhul kui see vastab ühele või mitmele allpool kirjeldatud kriteeriumile:

Kvantitatiivne kriteerium

Laenusaaaja on lepinguliste maksetega rohkem kui 90 päeva üle tähtaja.

Kvalitatiivne kriteerium

Laenusaaaja täidab ebatõenäolise maksja kriteeriume, mis viitab, et laenusaaaja on tõsistes finantsraskustes. Järgnevalt on välja toodud indikaatorid, mis viitavad sellele, et klient ei tasu võlgnevust täies ulatuses.

- Ilmneb märke makse laekumise ebatõenäolisusest, mis näitab, et laenuvõtja on märkimisväärses rahalistes raskustes;
- majanduslike raskuste tõttu on toimunud restruktureerimine;
- katseajal on rakendatud lisaks varem rakendatud võla restruktureerimise meetmetele ka täiendavaid võla restruktureerimise meetmeid;
- leping on lõpetatud.

Ülaltoodud kriteeriumeid on rakendatud kõikidele ettevõtte finantsinstrumentidele ja vastavad maksejõuetuse definitsiooniga sisemise krediidiriski juhtimisel. Maksejõuetuse definitsiooni on läbivalt kasutatud ettevõtte oodatava krediidikahjumi mudeldamisel leidmaks maksejõuetuse tõenäosus (PD), laenu suurus maksejõuetuse hetkel (EAD) ja kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD).

Maksejõuetuse staatuses hulgiklientide puhul kasutatakse kliendipõhist lähenemist, jaeportfelli puhul lepingupõhist lähenemist.

Kui instrument ei vasta katseaja jooksul ühelegi maksejõuetuse kriteeriumile, siis ei ole instrument enam maksejõuetuse staatuses. Katseaja periood sõltub maksejõuetuse põhjustest. Lühimat katseaega 3 kuud rakendatakse kvantitatiivset kriteeriumit täitnud lepingutele alates sellest hetkest, kui seda kriteeriumi enam ei täideta.

Laenud, mis on seotud vältimatute restruktureerimise tegevustega, loetakse täiendavat tähelepanu vajavateks maksejõuetuse staatusest ümberklassifitseerimiseks, kuna võlas päevade arvestus toimub modifitseeritud maksegraafiku alusel ning laen ei saa olla restruktureeritud selleks hetkeks kui see on täielikult tagasi makstud. Seetõttu on selliste laenude katseaeg vähemalt üks aasta alates viimasest toimunud järgmistest sündmustest:

- Restruktureerimise meetmete pikendamishetkest;
- Maksejõuetusena kajastamise hetkest;
- Maksepuhkuse lõppemise periood restruktureerimise kokkuleppes.

3.1.2.3 ECL mõõtmine – sisendite, eelduste ja hindamis-meetodite selgitused

ECL mudeli eesmärgiks on arvutada 12 kuu ja eluea oodatav krediidikahjum järgmistel tingimustel:

- on sõltumatu ehk ei sisalda endas konservatiivsust ega optimismi;
- väärtus on kaalutud tõenäosusega vastavalt kolmele allahindamise stsenaariumile (baas-, optimistlik ja pessimistlik stsenaarium)
- kajastab raha ajaväärtust
- kasutab mõistlikku ja toetavat informatsiooni minevikusündmustest, praegustest tingimustest ning prognoosidest majandustingimuste kohta.

Ettevõtte ECL mudel järgib laiemalt aktsepteeritud marginaalkahjumite summa lähenemist, kus ECL arvutatakse marginaalkahjumite summana, mis ilmnevad igas ajaperioodis (kuus) aruandekuupäevast alates. Marginaalkahjumid tulenevad individuaalsetest riskiparameetritest (PD, LGD, EAD), mis prognoosivad laenujääke ja kahjumeid maksejõuetuse puhul ning iga perioodi maksejõuetuse tõenäosust

(maksejõuetuse tõenäosus ajaperioodil X tingimusel, et laenujääk on kehtiv ajaperioodil X).

ECL arvutused põhinevad järgmisel neljal komponendil:

Maksejõuetuse tõenäosus (PD) on hinnang, kui suure tõenäosusega kindlaksmääratud aja jooksul instrument muutub maksejõuetuks.

Laenu suurus maksejõuetuse hetkel (EAD) on hinnang tulevikus maksejõuetuse tekkimise hetkel kehtivale eeldatavale laenusummale, mis võtab arvesse aruandekuupäevale järgnevad oodatavad muutused, sh põhiosa ja intressi tagasimaksed ning valmisolekulaenude kasutamist.

Kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD) on hinnang maksejõuetusest tingitud kahjule. See põhineb saadaolevate lepinguliste rahavoogude ja LHV oodatavate rahavoogude vahele (sh tagatistest saadud rahavoogudele). LGD kajastatakse protsendina EAD-st.

Diskontomäär kasutatakse oodatava kahjumi diskonteerimiseks nüüdisväärtusele aruandekuupäeva seisuga.

Matemaatiliselt, ECL summa prognoositavatele ajaperioodile T (12 kuud või eluea, sõltuvalt kas 12 kuu või eluea hinnang on vajalik) väljendatakse alljärgnevalt :

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T PD_t * LGD_t * EAD_t * d_t$$

Kus:

$t = 0, \dots, T$ – ühe kuuline periood
 prognoositava ajaperioodi T ulatuses; 12 kuu ECL hinnangu puhul, $T = 12$ kuud;
 eluea ECL hinnangu puhul, $T =$ laenu oodatav eluiga;

PD_t – marginaal PD kuu t puhul;

LGD_t – oodatav LGD kuu t puhul;

EAD_t – laenusumma, sh oodatavat valmisolekulaenude kasutamised, kuu t puhul;

d_t – diskontomäär kuu t puhul.

Diskonteerimistegur kujutab endast finantsinstrumendi efektiivset intressimäära (EIR) või selle ligikaudset väärtust.

Arvutuste loogika illustreerimiseks on allolevas tabelis näha lihtsustatud näidet. Tähele tuleb panna, et selle näite puhul tagatud laenude kohta tuleneb LGD otseselt tagatiste väärtusest ning lihtsustuse mõttes on tagatise õiglase väärtus ajas konstantne. Kuid ECL mudel võtab läbi erinevate stsenaariumite arvesse võimalikku tagatise õiglase väärtuse muutust ajas.

	31.01.2024	29.02.2024	31.03.2024	30.04.2024	31.05.2024	30.06.2024	31.07.2024	31.08.2024	30.09.2024
(1) Avatud positsioon (EAD)	4,000	3,500	3,000	2,500	2,000	1,500	1,000	500	0
(2) Marginaalne PD	0.40%	0.38%	0.36%	0.34%	0.32%	0.30%	0.28%	0.26%	0.24%
(3) Tagatise väärtus	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000
(4) Võimalik kahjum [Max(0;1-3)]	2,000	1,500	1,000	500	0	0	0	0	0
(5) Oodatav marginaalne kahjum [2*4]	8.00	5.70	3.60	1.70	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
(6) Oodatav marginaalne kahjum, diskonteeritud	7.97	5.65	3.56	1.67	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Eluea oodatav krediitkahjum 31.12.2023 [Summa (6)]	18.85								

Märkus. Diskonteerimine on tehtud eeldusel, et aruandeperioodi lõpp on 31. detsember 2023 ja diskontomäär on 5%.

Maksejõuetutele laenudele arvutatakse ECL järgmiselt:

$$ECL_T = \sum_{t=1}^T LGD_t * Exposure_t * d_t$$

Iga riskidimensioon (PD, LGD, EAD) on kaetud sisemiselt arendatud skoorimudelitega. Need mudelid on arendatud äri- ja krediidi juhtimise eesmärgil. Kokkuvõttes on ECL mudeli eesmärk muuta juba olemasolevate riskiparameetrite väärtused tulevikku suunatud PiT hinnanguteks ja kasutada neid oodatava krediitkahjumi arvutamisel.

IFRS 9 parameetrid

PD	• 12 kuu PD; eluea PD disagregeeritud täpsemateks marginaal PD tõenäosusteks alam-perioodidele • Tulevikku vaatav PiT hinnang, mis peegeldab praegust ja tulevast majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus • Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäärast konservatiivsust
LGD	• Neutraalsed PiT prognoosid • Võtab arvesse praeguseid ja tulevase majandustingimusi ja erinevaid võimalikke tulemusi tulevikus • Sissenõutud maksed on diskonteeritud kasutades diskontomäärana efektiivset intressimäära • Ei ole rakendatud regulatiivseid piirmäärasid või ülemäärast konservatiivsust

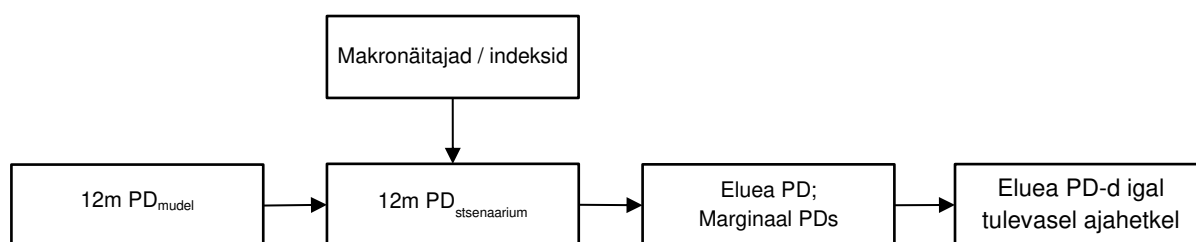
CCF/EAD	•Peegeldab oodatavaid laenujäägi muutuseid laenu eluea jooksul (sh laenugraafiku järgsed maksed ja ettemaksed)
ECL	•Rahavoo puudujäägi nüüdisväärtus (PV). Faas 1: 12 kuu PD. Faas 2: eluea PD. Faas 3: PD = 100%

Järgnevates peatükkides on välja toodud, kuidas on olemasolevaid mudeleid kasutatud ECL-i arvutamisel. Samuti on detailsemalt lahti seletatud iga riskidimensioon.

3.1.2.3.1 Reitingu- ja skoorimudelitest tuleneva PD lisamine ECL mudelisse

IFRS 9 oodatava krediidikahjumi arvutamiseks on vajalikud tulevikku vaatav 12 kuu ja eluea PiT näitajad ning marginaal PD, mitte ajalooline või pikaajaline keskmine 12 kuu PD (mudeli PD).

Mudeli PD (PDmodel) teisendamine toimub allolevalt:

Mudeli PD (PD model) teisendamine viiakse läbi järgmiselt:

Järgmisena konverteeritakse 12 kuu PiT hinnang eluea PD-ks ja marginaal PD-ks. Selleks kasutatakse segmendipõhist standardset maksejõuetuse kõverat, mis annab oodatava maksejõuetuse ajastuse järelejäänud eluea jooksul.

Viimasena arvutatakse eluea PD-d laenu igale tulevasele ajahetkele kuni oodatava eluea lõpuni.

3.1.2.3.2 LGD lisamine põhimudelitest ECL mudelisse

LGD puhul erineb LGD põhimudeli kasutamine sellest, kas tegemist on tagatud või tagamata laenupositsiooniga.

Kuna IFRS 9 parameeter peab arvesse võtma oodatava laenusumma vähenemist aja jooksul, siis tagatud laenude tagatud osa puhul arvutatakse LGD otse vastava tagatise hinnangulise kiirrealiseerimisväärtuse põhjal.

LGD aluseks olnud LGD mudelist lisatakse ECL arvutusse tagamata laenupositsioonide ja tagatud laenupositsioonide tagamata osa.

Järgmisena lisatakse makromajanduslikud stsenaariumid nii tagatud kui tagamata LGD

näitajatesse nagu on ette nähtud vastavas allahindlus-stsenaariumis.

3.1.2.3.3 CCF hinnangute lisamine põhimudelitest ECL mudelisse

Sisemine CCF hinnang lisatakse otse ECL mudelisse ja kasutatakse EAD arvutamisel. Edasisi korrigeerimisi ei ole vaja teha, sest sisemine hinnang ei sisalda liigset konservatiivsust ega läbi tsükli (through the cycle, TtC) või languse korrigeerimisi.

Matemaatiliselt:

$$ECL = p_{baas} * ECL_{baas} + p_{pos} * ECL_{pos} + p_{neg} * ECL_{neg}$$

Kus:

p_{baas} , p_{pos} , p_{neg} – vastavalt baas-, positiivse ja negatiivse stsenaariumi tõenäosused;
 ECL_{baas} , ECL_{pos} , ECL_{neg} – oodatav krediidi-kahjumi summa, mis on arvutatud iga stsenaariumi kohta.

ECL tuletatakse iga stsenaariumi korral üldisest valemist kasutades stsenaariumipõhist riskiparameetri väärtust.

Tõenäosusega kaalutud eluea PD hinnang krediidiriski olulise suurenemise arvutamiseks arvutatakse samamoodi:

$$PD = p_{baas} * PD_{baas} + p_{pos} * PD_{pos} + p_{neg} * PD_{neg}$$

Kus:

PD_{baas} , PD_{pos} , PD_{neg} – eluea PD hinnang vastavalt igale stsenaariumile.

3.1.2.4.1 Valitud näitajad eraisikute laenuportfellis

Eralaenude portfelli jaoks valitud makronäitajad ja nende olulisuse osakaal on toodud järgnevas tabelis:

	Osakaal
Euribor + marginaal	29%
Kinnisvarahinnaindeksi tõus	14%
Majapidamiste tarbimise kasv	19%
SKP reaalkasv	17%
Töötuse määr	21%
KOKKU	100%

Märkus. Iga indikaatori suhteline olulisus on arvutatud vastavalt indikaatori kaalule

3.1.2.4 Tulevikku vaatava informatsiooni lisamine ECL mudelisse

Tulevikku vaatava informatsiooni lisamiseks ECL mõõtmiseks, mis võtaks arvesse ka erinevaid võimalikke tulevikutingimusi, arvutatakse tõenäosusega kaalutud ECL summa vastavalt kolmele allahindlus-stsenaariumile (baas, positiivne ja negatiivne). Muuhulgas võimaldab selline lähenemine näha mittelineaarseid suhteid alternatiivsete stsenaariumite ja ECL-i vahel.

Majandusnäitajate eeldused

Makromajanduslikud stsenaariumid (prognoosid) ja selle näitajad töötatakse läbi vähemalt kord aastas krediidiuhtimise osakonnas, kus konsulteeritakse ka ekspertidega riskikontrolli, äri- ja finantsosakonnast ning väliste ekspertidega.

Markomajanduslikku arengut monitooritakse kvartaalselt, kui vastavad andmed avalikustatakse. Prognoose uuendatakse jooksvalt, et tagada

õigeaegselt uue tulevikku vaatava informatsiooni lisamine ECL hinnangusse.

Välja töötatud allahindlus-stsenaariumid ja olulised uuendused stsenaariumitele kinnitatakse riski ja kapitali komitees.

Kõige olulisemad eeldused aruandlusperioodi lõpu ECL-i hinnangu arvutamiseks 31. detsember 2023 seisuga on välja toodud allolevas tabelis. Kõikide portfelli kohtade kasutati stsenaariume "baas", "positiivne" ja "negatiivne".

Seisuga 31.12.2023	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
Üldised makromajanduslikud näitajad	2024E	2025E	2024E	2025E	2024E	2025E
Tegelik SKP kasv, %	-0,4%	3,2%	-1,0%	2,0%	0,0%	4,0%
Majapidamiste tarbimine, %	0,1%	3,3%	-0,5%	2,5%	0,5%	3,9%
Valitsemissektori tarbimine, %	3,5%	-1,1%	-1,0%	0,0%	4,5%	0,0%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	-5,0%	5,6%	-7,0%	3,6%	-3,0%	7,5%
Toodete ja teenuste eksport, %	-1,3%	3,5%	-2,3%	1,5%	0,0%	4,0%
Toodete ja teenuste import, %	-3,1%	3,2%	-4,5%	1,5%	0,0%	4,5%
Nominaal SKP, mln eurot	39,100	41,319	39 345	41 537	39 286	41 756
SKP deflaator, % muutus	4,3%	2,4%	5,7%	3,5%	3,8%	2,2%
Tarbijahinna tõus, %	3,4%	1,9%	5,0%	4,0%	3,0%	1,7%
Töötuse määr, %	9,0%	8,1%	9,5%	8,5%	6,7%	6,5%
Tööhõive muutus, %	-3,3%	0,1%	-3,9%	0,0%	-1,9%	1,0%
Netokuupalga tõus, % (nominaal)	4,2%	4,3%	3,6%	3,8%	4,6%	5,3%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	-5,0%	5,0%	-6,0%	3,0%	-3,0%	5,5%
6 kuu Euribor	3,3%	2,5%	3,5%	3,3%	3,2%	2,4%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

Kõige olulisemad eeldused ECL-i hindamiseks seisuga 31. detsember 2022 on välja toodud allpool. Kõikide portfelli kohtade kasutati stsenaariume "baas", "positiivne" ja "negatiivne".

Seisuga 31.12.2022	Baasstsenaarium		Negatiivne stsenaarium		Positiivne stsenaarium	
Üldised makromajanduslikud näitajad	2023E	2024E	2023E	2024E	2023E	2024E
Tegelik SKP kasv, %	0,4%	3,1%	-3,5%	2,5%	1,0%	3,5%
Majapidamiste tarbimine, %	-1,1%	2,1%	-4,0%	2,0%	-0,5%	3,3%
Valitsemissektori tarbimine, %	3,9%	-2,9%	-2,0%	-1,0%	3,5%	0,5%
Kapitali kogumahutus põhivarasse, %	-0,5%	5,1%	-5,0%	5,0%	0,0%	7,0%
Toodete ja teenuste eksport, %	-0,1%	2,8%	-3,0%	3,2%	0,0%	4,0%
Toodete ja teenuste import, %	-5,4%	1,5%	-0,5%	2,9%	-0,4%	3,8%
Nominaal SKP, mln eurot	38 486	40 353	37 985	39 324	38 569	40 997
SKP deflaator, % muutus	5,8%	1,7%	8,1%	1,0%	5,4%	2,7%
Tarbijahinna tõus, %	9,3%	2,8%	12,0%	1,5%	7,0%	2,5%
Töötuse määr, %	7,4%	6,8%	9,0%	7,8%	7,0%	6,5%
Tööhõive muutus, %	-1,3%	1,0%	-0,5%	0,7%	-0,5%	1,2%
Netokuupalga tõus, % (nominaal)	7,2%	6,5%	5,8%	4,2%	9,1%	7,6%
Kinnisvarahinna indeksi tõus, %	-10,0%	0,0%	-15,0%	-5,0%	-5,0%	6,0%
6 kuu Euribor	3,2%	3,0%	3,2%	3,0%	3,2%	3,0%
Pankade laenumarginaalid uutele laenudele	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsembril 2023 on järgmised:

Seisuga 31.12.2023	Baas- stsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaal	60%	25%	15%

Majanduslike stsenaariumite kaalud seisuga 31. detsembril 2022 on järgmised:

Seisuga 31.12.2022	Baas- stsenaarium	Negatiivne stsenaarium	Positiivne stsenaarium
Majandusliku stsenaariumi kaal	60%	25%	15%

Arvesse on võetud ka teisi tulevikku suunatud kaalutlusi, mida ülaltoodud stsenaariumid ei sisalda (nt regulatiivsed, seadusandlikud või poliitilised),

kuid nendel pole olulist mõju, mistõttu pole ECL-is tehtud vastavaid korrigeerimisi. Selliste faktorite puhul kontrollitakse ja jälgitakse asjakohasust.

Sensitiivsusanalüüs

Kõige olulisemad eeldused, mis mõjutavad ECL allahindlusi on järgmised:

Jaelaenud

- Töötuse määr
- Intressimäär
- majapidamiste tarbimise kasv
- palgakasv
- SKP reaalkasv
- Kinnisvarahinnaindeks
- brutolisandväärtus

Allpool olev tabel illustreerib positiivse ja negatiivse stsenaariumi kaalude muutuste mõju portfellile seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022.

(tuhandetes eurodes)	60-10-30	60-20-20
31.12.2023	(baas/pos/neg)	(baas/pos/neg)
Muutus stsenaariumite kaaludes	1 055	-1 074

(tuhandetes eurodes)	60-10-30	60-20-20
31.12.2022	(baas/pos/neg)	(baas/pos/neg)
Muutus stsenaariumite kaaludes	896	-896

Allpool on välja toodud ECL-i muutused seisuga 31. detsember 2022 ja 31. detsember 2023, mida mõjutaks võimalik mõistlik muutus mõnes esialgses eelduses kasutatud muutujas (nt mõju ECL-le suurendades töötuse määra X% võrra igas stsenaariumis):

(tuhandetes eurodes)	Kasvu	Vähenemise
31.12.2023	mõju	mõju
Töötuse määr +/-1%	102	-104
Intressimäär +/- 1%	129	-218
Majapidamiste tarbimise kasv +/-1%	-49	45
SKP reaalkasv +/-1%	40	-42
Kinnisvarahinnaindeks +/-5%	-64	54
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus +/- 5%	-192	266

(tuhandetes eurodes)	Kasvu	Vähenemise
31.12.2022	mõju	mõju
Töötuse määr +/-1%	135	-156
Intressimäär +/- 1%	177	-276
Majapidamiste tarbimise kasv +/-1%	-89	88
SKP reaalkasv +/-1%	-83	85
Kinnisvarahinnaindeks +/-5%	-12	8
Brutolisandväärtus sektorite lõikes, aastane muutus +/- 5%	-177	228

3.1.3 Krediidiriski positsioon

3.1.3.1 Maksimaalne krediidiriski positsioon – väärtuse langusele avatud finantsinstrumendid

Alljärgnev tabel sisaldab finantsinstrumentide krediidiriskile avatud positsioonide analüüsi, millele on rakendatud ECL allahindlust. Finantsvarade brutoväärtus kajastab ka ettevõtte maksimaalset avatust krediidiriskile nende varade puhul.

Vaata lähemalt lisa 3.1.2 "Oodatava krediidikahjumi mõõtmise" lisainformatsiooni saamiseks, kuidas mõõdetakse oodatavat krediidikahjumi (ECL) ja kuidas on määratletud ülalkirjeldatud kolm faasi.

Tarbimislaenud

PD ja LGD väärtused uuendatakse vähemalt kord aastas uute ajalooliste andmetega, selleks et portfellis säilitada piisavalt ajakohaseid allahindluse tasemeid. Vajadusel kajastatakse finantsseisundi aruandes täiendavad allahindlused. Kui mittetöötavate või ebatõenäoliselt laekuvate

laenude sissenõudmise jätkamine ei ole majanduslikult kasulik ega praktiline, hinnatakse laen lootusetuks ja kantakse maha.

Seisuga 31.12.2023 moodustavad grupipõhised allahindlused 4,68% tarbimislaenudest ja nendega seotud intressinõuetest (31.12.2022: 2,39%). Tarbimislaenudega seotud bilansivälistes positsioonides kajastati seisuga 31. detsember 2023 allahindlusi summas 34 (2022: 0) tuhat eurot.

Järelmaks

Allahindamine toimub tarbimislaenudega samadel põhimõtetel nagu muudel homogeensetel portfellidel. Seisuga 31. detsember 2023 moodustas grupipõhine allahindlusreserv 2,07% järelmaksuportfellist (2022: 1,18%). Järeelmaksuga seotud bilansivälistes positsioonides kajastati seisuga 31. detsember 2023 allahindlusi summas 34 (2022: 0) tuhat eurot.

Laenuportfelli jagunemine laenutüüpide ja faaside lõikes

Järgnevas tabelis on selgitatud aruandeperioodi alguse ja lõpu vahelised muutused kahjude allahindlustes ja etappide lõikes.

Neto laenuportfell laenutüübi ja faaside lõikes				Soetatud või väljastatud krediidikahjumiga laenud	Allahindlus	Kokku
(tuhandetes eurodes)	Faas 1	Faas 2	Faas 3			
Tarbimislaenud	68 761	12 722	2 198	0	-3 913	79 768
Järelmaks	11 409	2 242	169	0	-287	13 533
Kokku seisuga 31.12.2023	80 170	14 964	2 367	0	-4 200	93 301
Tarbimislaenud	70 931	5 267	1 389	0	-1 844	75 743
Järelmaks	15 116	743	125	0	-187	15 797
Kokku seisuga 31.12.2022	86 047	6 010	1 514	0	-2 031	91 540

Faas 1			Uued lepingud	Lepingute vähenemine	Liikumine	Allahindlus	Kokku
(tuhandetes eurodes)	Algseis						
Tarbimislaenud	70 931	30 203		-25 510	-6 862	-485	68 277
Järelmaks	15 116	7 581		-11 271	-17	-43	11 366
Kokku	86 047	37 784		-36 781	-6 879	-528	79 643

Faas 2			Uued lepingud	Lepingute vähenemine	Liikumine	Allahindlus	Kokku
(tuhandetes eurodes)	Algseis						
Tarbimislaenud	5 267	5 230		-3 219	5 444	-1 716	11 006
Järelmaks	743	1 085		414	0	-145	2 097
Kokku	6 010	6 315		-2 805	5 444	-1 861	13 103

Faas 3			Uued lepingud	Lepingute vähenemine	Liikumine	Allahindlus	Kokku
(tuhandetes eurodes)	Algseis						
Tarbimislaenud	1 389	218		-828	1 418	-1 713	484
Järelmaks	125	44		-17	17	-100	69
Kokku	1 514	262		-845	1 435	-1 813	553

Järgmises tabelis on selgitatud laenuetappide muutusi perioodi alguse ja lõpu vahel, mis on tingitud käesoleva lisa punktis 3.1.2 kirjeldatust.

Faaside vahelised liikumised

(tuhandetes eurodes)	1 > 2	1 > 3	2 > 1	2 > 3	3 > 1	3 > 2
Tarbimislaenud	6 712	846	696	678	0	106
Järelmaks	0	17	0	0	0	0
Kokku	6 712	863	696	678	0	106

3.1.4 Laenude allahindlus

Perioodi laenude allahindlust mõjutavad erinevad faktorid, mis on toodud allpool:

- Faaside 1, 2 ja 3 vahelised liikumised finantsinstrumentide krediidiriski olulise suurenemise (või vähenemise) tõttu või määratakse perioodi jooksul krediidikahju staatusesse ning järgneb faasi tõus (või langus) 12 kuu ja eluea ECL vahel;
- Täiendavad allahindlused perioodi jooksul väljastatavate uute finantsinstrumentide arvele võtmisel, nagu ka allahindluse vabastamine perioodi jooksul lõpetatud finantsinstrumentide kajastamisel;
- Regulaarsetest sisendite uuendamisest tingitud PD, EAD ja LGD muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;
- Mudelite ja eelduste muutuste mõju ECL-i mõõtmisele;
- Allahindluse tagasipööramine ECLis seoses aja möödumisega, kuna ECLi mõõdetakse nüüdisväärtuse baasil; ning
- Finantsvarad, mille kajastamine on lõpetatud perioodi jooksul ja allahindluste mahakandmised, mis on seotud perioodi jooksul maha kantud varadega (vt lisa 3.1.5).

3.1.5. Mahakandmise poliitika

Ettevõtte kannab maha finantsvarad täielikult või osaliselt, kui ta on ammandanud kõik praktilised sissenõudmise püüdlused ning on jõutud järeldusele, et ei ole mõistlikku ootust edasistele sissenõudmistele. Mahakandmine tähendab kajastamise lõpetamist.

Indikaatorid, mille kohaselt puudub mõistlik ootus sissenõudmisele, hõlmavad (i)

sissenõudmistevõime lõpetamine ja (ii) kui Ettevõtte sissenõudmise meetodiks on tagatise realiseerimine ja tagatise väärtus on selline, et sissenõudmiseks ei ole mõistlikku ootust.

Kui Ettevõttel ei ole võimalik või majanduslikult otstarbekas võtta ette meetmeid diskonteeritavate nõuete sissenõudmiseks, hinnatakse nõuet mittetöötavaks ja eemaldatakse finantsseisundi aruandest. Kui nõue hiljem laekub, kajastatakse laekumine tuluna.

Vähemalt üks nendest tingimustest peab olema täidetud vastavalt tooteklassist, et kuulutada nõue lootusetuks.

Järelmaks ja väikelaen

Kui 12 kuu jooksul ei ole olnud olulist laekumist peale kliendi maksejõuetuks tunnistamist ning kohtumenetlus võlgnevuste sissenõudmise osas on lõpetatud Ettevõtte kahjuks või kui klient ei täida kohtuotsust.

Kliendile on kuulutatud pankrot või klient on kuulutatud maksejõuetuks.

Kohus kinnitab võla restruktureerimise kava (plaanis kajastatud nõue on väiksem kui tegelik nõue).

Kriminaalmenetlus on algatatud seoses väljastatud krediidiga või krediidi saamiseks on tehtud pettust.

Klient on surnud ning pärast pärandi inventuuri kuulutatakse välja pankrot.

Kohtutäiturile edastatud kliendil on välismaine aadress või aadress puudub.

3.2 Tururisk

Tururisk hõlmab valuutariski ja intressimäära riski ning tuleneb ettevõtte laenugevusest ja finantseerimisallikate kaasamisest. Tururisk väljendab potentsiaalselt kahju, mis võib tekkida valuutakursside või intressimäärade ebasoodsatest muutustest. Potentsiaalsete kahjude hindamiseks kasutatakse sisemist hinnangut.

3.2.1 Valuutarisk

Valuutarisk võib tekkida seoses välisvaluutas denomineeritud väärtpaberite omandamisega või välisvaluutas nõuete ja kohustiste tekkimisel klientide vastu. Seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 on AS LHV Finance kõik varad ja kohustised eurodes, seega ei oma aruande koostamise seisuga valuutarisk ettevõttele mõju.

3.2.2 Intressimäära risk

Intressirisk tuleneb intressimäärade muutusest rahaturgudel, mille tulemusena võib tekkida vajadus hinnata ümber ettevõtte finantsvarad ja arvestada finantseerimiskulude kallinemisega tulevikus. Intressimäära risk avaldub bilansiliste varade ja kohustiste omavahelises mittevastavuses seoses intressimäärade ümberhindamise perioodide, mahtude või intressimäärdega.

LHV Finance peamiseks intressiriskiks on saadud laenude intressimäära muutumine. Kõik laenunõuded klientidele on väljastatud fikseeritud intressiga. Intressimäära riski mõõdetakse stsenaariumianalüüside põhjal teostatud netointressitulu arvutustega ning võrreldes saadud tulemuste erinevusi. Põhiliselt mõõdetakse intressiriski kahe stsenaariumiga – intressimäärade tõusmisest või langusest tekkiv

mõju neto intressitulule järgmisel 12 kuul. Intressimäärade riski juhtimiseks hinnatakse regulaarselt antud mõju suurust ja vajadust muuta uue müügi intressimäärasid. Operatiivne riskijuhtimine on juhatuse vastutusalal.

Intressimäära riski jälgimise, mõõtmise ja juhtimise eesmärk on hinnata ettevõtte intressikandvate toodete kasumlikkust, prognoosida intressikulusid ja -tulusid ning sätestada piirid riski juhtimiseks, ennetamaks neto intressitulude olulist vähenemist riskide limiteerimise kaudu kahes perspektiivis:

- rahavoo intressirisk, kus limiteeritakse aastase neto intressitulu muutus 1% turu intressimuutuse korral võrreldes hinnanguliste tegelike tuludega, tulenevalt hetke bilansi instrumentide tähtaja struktuurist;
- õiglase väärtuse intressirisk, kus limiteeritakse ettevõtte majandusliku väärtuse muutus 1% turu intressimäärade muutuse korral (varade ja kohustiste õiglase väärtus leitakse tulevaste rahavoogude diskonteerimise teel turu intressimäärade).

Eeldatakse, et varade ja kohustiste bilansilised väärtused ning marginaalid jäävad ajas konstantseks.

1% turu intressimäärade tõusu mõju ettevõtte aastasele neto intressitulule ja kasumile oli 31.12.2023 seisuga -669 (31.12.2022: -669) tuhat eurot. 1% intressimäärade languse mõju ettevõtte aastasele neto intressitulule ja kasumile oli 31.12.2023 seisuga 701 (31.12.2022: 671) tuhat eurot. 1% turu

intressimäärade tõusu mõju ettevõtte majanduslikule väärtusele ehk omakapitalile oli -1 730 (31.12.2022: -1 560) tuhat eurot. 1% langus turu intressimäärades mõjutaks ettevõtte majanduslikku väärtust (omakapitali) 1 776 (31.12.2022: 1 502) tuhat eurot.

LHV Finance intressiteenivate varade ja intressikandvate kohustiste struktuur intressi ümber hindamise tähtaja järgi on esitatud järgnevates tabelites nõuete ja kohustiste põhisummades.

	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Tekke- põhine intress	Alla- hindlused	Kokku bil. väärtus
31.12.2023								
Intressiteenivad varad								
Raha pangakontodel	0	0	0	0	0	0	0	0
Laenuõuded klientidele	681	7 290	58 690	30 120	96 781	720	-4 200	93 301
Kokku	681	7 290	58 690	30 120	96 781	720	-4 200	93 301
Intressikandvad kohustised								
Saadud laenud	73 151	0	0	0	73 151	561		73 712
Kokku	73 151	0	0	0	73 151	561		73 712
Intressi ümberhindamise aja erinevus	-72 470	7 290	58 690	30 120	23 630			19 589

	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Tekke- põhine intress	Alla- hindlused	Kokku bil. väärtus
31.12.2022								
Intressiteenivad varad								
Raha pangakontodel	0	0	0	0	0	0	0	0
Laenuõuded klientidele	653	7 570	60 185	24 580	92 988	582	-2 031	91 540
Kokku	653	7 570	60 185	24 580	92 988	582	-2 031	91 540
Intressikandvad kohustised								
Saadud laenud	70 239	0	0	0	70 239	256		70 495
Kokku	70 239	0	0	0	70 239	256		70 495
Intressi ümberhindamise aja erinevus	-69 586	7 570	60 185	24 580	22 749			21 045

3.3 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on seotud ettevõtte maksevõimega lepinguliste kohustiste õigeaegseks täitmiseks ning see tuleneb erinevustest varade ja kohustiste tähtaegade vahel. Täiendavalt lühiajalistele käibevahenditele on ettevõttel rahavoogude paremaks juhtimiseks ning likviidsuse tagamiseks emaettevõttelt AS LHV Pank võetud arvelduskrediit limiidiga 80 000 tuhat eurot seisuga 31.12.2023 (31.12.2022: 80 000). 31.12.2023 seisuga oli arvelduskrediidi

laenujääk summas 73 712 (31.12.2022: 70 495) tuhat eurot. Juhtkonna hinnangul tagab olemasolev kapitaliseeritus ettevõtte usaldusväärsuse partnerite jaoks.

Järgnevates tabelites on ära toodud finantsvarade ja –kohustiste jaotus tähtaegade lõikes lepinguliste tuleviku diskonteerimata rahavoogude alusel. Tähtaegade analüüsis on rahavood jaotatud perioodidesse, millal rahavood tekivad (sh rahavood intressidest).

31.12.2023	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
Kohustised lepinguliste tähtaegade järgi						
Saadud laenud	1 744	5 007	26 600	85 423	118 774	73 712
Võlad hankijatele	244	0	0	0	244	244
Valmisolekulaenud	23 390	0	0	0	23 390	0
Kohustised kokku	25 378	5 007	26 600	85 423	142 408	73 956

Likviidsusrisiki katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi

Laenu nõuded klientidele	12 303	30 672	72 770	18 767	134 512	93 301
Muud nõuded ja varad	73	0	0	0	73	73
Kokku likviidsusrisi katteks hoitavad varad	12 376	30 672	72 770	18 767	134 585	93 374

Finantskohustiste ja

-varade tähtaegade vahe	-13 002	25 665	46 170	-66 656	-7 823	19 418
-------------------------	---------	--------	--------	---------	--------	--------

31.12.2022	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku	Bilansiline väärtus
Kohustised lepinguliste tähtaegade järgi						
Saadud laenud	791	2 296	12 200	78 924	94 211	70 495
Võlad hankijatele	1 188	0	0	0	1 188	1 188
Valmisolekulaenud	30 410	0	0	0	30 410	0
Kohustised kokku	32 389	2 296	12 200	78 924	125 809	71 683

Likviidsusrisi katteks hoitavad varad lepinguliste tähtaegade järgi

Laenunõuded klientidele	12 164	30 156	71 485	12 552	126 357	91 540
Muud nõuded ja varad	27	0	0	0	27	27
Kokku likviidsusrisi katteks hoitavad varad	12 191	30 156	71 485	12 552	126 384	91 567

Finantskohustiste ja

-varade tähtaegade vahe	-20 198	27 860	59 285	-66 372	575	19 884
--------------------------------	----------------	---------------	---------------	----------------	------------	---------------

Varade ja kohustiste lühi- ja pikaajaline jaotus	31.12.2023	31.12.2022
Lühiajalised varad		
Laenunõuded klientidele (lisa 6)	27 040	29 013
Muud nõuded ja varad	107	51
Lühiajalised varad kokku	27 147	29 064
Pikaajalised varad		
Laenunõuded klientidele (lisa 6)	66 261	62 527
Materiaalne ja immateriaalne põhivara	141	120
Pikaajalised varad kokku	66 402	62 647
Varad kokku	93 549	91 711
Lühiajalised kohustised		
Võlad hankijatele (lisa 7)	244	1 188
Viitvõlad ja muud kohustised (lisa 8)	1 247	1 109
Saadud laenud (lisa 9)	561	256
Lühiajalised kohustised kokku	2 052	2 553
Pikaajalised kohustised		
Saadud laenud (lisa 9)	73 151	70 239
Pikaajalised kohustised kokku	73 151	70 239
Kohustised kokku	75 203	72 792

3.4 Riskikontsentratsioon

Seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 on kõik varad ja kohustised seotud Eestis asuvate era- ja juriidiliste isikutega.

Seisuga 31.12.2023 on eraisikutele väljastatud laene summas 93 301 (31.12.2022: 91 531)

tuhat ning juriidilistele isikutele summas 0 (31.12.2022: 9) tuhat eurot (ilma allahindluseta). Täiendav informatsioon on esitatud lisa 6.

3.5 Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on võimalik kahju, mis tuleneb inimeste, protsesside või infosüsteemide vigadest. Igapäevaselt kasutatakse tehingute teostamisel võimalike kahjude minimeerimiseks tehingulimiitide ja pädevuste süsteeme ning suurema riski korral rakendatakse duaalsuse printsiipi, mille järgi peab tehingu või protseduuri teostamiseks olema vähemalt kahe töötaja kinnitus.

Toimunud operatsiooniriski juhtumid salvestatakse vastavasse andmebaasi. Igaaastaselt teostatakse ettevõttes operatsiooniriskide osas enesehindamist. Andmebaasi kogutud juhtumite analüüsi tulemusena on võimalik vaadata üle protseduurireeglite kitsaskohad, vältida vigade tekkimist tulevikus ja maandada võimalikud riskid või määratleda nende aktsepteerimise tingimused. Operatsiooniriski andmebaasi info kogumise eest vastutab ettevõtte ärianalüütik.

Operatsiooniriskide hindamisel, jälgimisel ja maandamisel on oluline roll ka vastavuskontrollil ning siseauditil.

3.6 Kapitali juhtimine

Ettevõtte eesmärk kapitali juhtimisel on:

- tagada ettevõtte tegevuse jätkuvus ning võime aktsionäridele kasumit toota;
- säilitada tugev kapitali baas, mis toetab äritegevuse arengut;
- täita kapitalile kehtestatud nõudeid, nagu need on ette nähtud järelevalveorgani poolt.

Ettevõtte poolt hallatav kapital seisuga 31.12.2023 on 18 346 (31.12.2022: 18 919) tuhat eurot. Aruandeaastal ja sellele eelneval aastal on ettevõtte täitnud kõiki seadusest tulenevaid kapitalinõudeid.

Lisa 4 Finantsvarade ja –kohustiste õiglane väärtus

Nõuded klientidele (teised debitoorsed võlgnevused peale laenude ja nõuete klientide vastu) ning viitvõlad ja muud kohustised on tavapärase äritegevuse käigus tekkinud ja kuuluvad tasumisele lühiajaliselt, mistõttu ei erine nende õiglane väärtus juhtkonna

hinnangul bilansilisest väärtusest oluliselt. Need nõuded ja kohustised ei kanna intressi.

Laenuõuded klientidele on väljastatud kõik turutingimustel ning juhtkond hindab, et seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 on laenude õiglane väärtus ligilähedane bilansilisele väärtusele.

(tuhandetes eurodes)	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku õiglane väärtus 31.12.2023	Bilansiline väärtus 31.12.2023	Erinevus
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses							
Laenuõuded klientidele	6	0	0	96 819	96 819	93 301	3 518
Muud nõuded klientidele		0	0	73	73	73	0
Kokku finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses		0	0	96 892	96 892	93 374	3 518

**Finantskohustised õiglases
väärtuses muutustega läbi
kasumiaruande**

Saadud laenud	9	72 421	0	0	72 421	93 301	-1 291
Võlad hankijatele ja muud kohustised	7,8	0	0	244	244	244	0

**Kokku finantskohustised õiglases
väärtuses muutustega läbi
kasumiaruande**

	72 421	0	244	72 665	93 545	- 1 291
--	--------	---	-----	--------	--------	---------

	Lisa	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Kokku õiglase väärtus 31.12.2022	Bilansiline väärtus 31.12.2022	Erinevus
(tuhandetes eurodes)							

**Finantsvarad korrigeeritud
soetusmaksumuses**

Laenuõuded klientidele	6	0	0	93 404	93 404	91 540	1 864
Muud nõuded klientidele		0	0	27	27	27	0

**Kokku finantsvarad korrigeeritud
soetusmaksumuses**

	0	0	93 431	93 431	91 567	1 864
--	---	---	--------	--------	--------	-------

**Finantskohustised õiglases
väärtuses muutustega läbi
kasumiaruande**

Saadud laenud	9	66 182	0	0	66 182	70 495	-4 313
Võlad hankijatele ja muud kohustised	7,8	0	0	2 297	2 297	2 297	0

**Kokku finantskohustised õiglases
väärtuses muutustega läbi
kasumiaruande**

	66 182	0	2 297	68 479	72 792	-4 313
--	--------	---	-------	--------	--------	--------

Hierarhias kasutatud tasemed:

Tase 1 – aktiivsel turul noteeritud hind.

Tase 2 – hindamistehnika, mis tugineb muudele jälgitavatele turuinfopõhistele sisenditele (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad).

Tase 3 – muud hindamismeetodid: a) kvantitatiivne teave õiglase väärtuse määramisel kasutatud oluliste jälgimatute sisendite kohta

(kui need on majandusüksuse jaoks välja töötatud ja saadaval); b) kirjeldav kirjeldus õiglase väärtuse määramise tundlikkuse kohta mittejälgitavate sisendite muutuste suhtes (kui muudatus võib põhjustada õiglase väärtuse määramise olulist muutust); c) mittejälgitavate sisendite võimalike põhjendatud muudatuste mõju.

Lisa 5 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Vastavalt IFRS-le tuginevad mitmed aruandes esitatud finantsnäitajad rangelt raamatupidamislikele juhtkonnapoolsetele eeldustele ja hinnangutele, mis omavad mõju bilansikuupäeva seisuga raamatupidamise

aruandes esitatud varade ja kohustiste väärtustele ning aruandes avaldatud tingimuslikele varadele ja kohustistele, samuti järgnevate majandusaastate aruandeperioodide tuludele ja kuludele. Kuigi

need hinnangud põhinevad juhtkonna parimal teadmisel ning järeldustel käimasolevatest sündmustest, ei pruugi tegelik tulemus nendega lõpuks kokku langeda ja võib märkimisväärselt neist hinnangutest erineda. Juhtkonna hinnanguid on rakendatud laenude ja nõuete väärtuse hindamisel (lisa 3, lisa 6).

Hinnangud ja otsused vaadatakse pidevalt üle, lähtudes mineviku kogemustest ja teistest faktoritest, kaasa arvatud ootustest tuleviku sündmustele, mis hetke asjaolusid arvestades tunduvad põhjendatud. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse edasiulatuvalt.

Kõige olulisemad juhtkonna hinnangud ja eeldused on seotud uue finantsinstrumentide standardiga IFRS 9, täpsemalt SICRI kriteeriumid, PD ja LGD arvutamine, ärimudeli ja SPPI hinnang finantsvarade klassifitseerimiseks. Vaata rohkem informatsiooni lisa 3 ja allpool.

Oodatava krediitkajuhju (ECL) arvutamine sisaldab mitmeid olulisi seisukohti, mis vajavad juhtkonna hinnangut. Oodatava krediitkajuhju hindamine on selle iseloomust tulenevalt ebamäärane ja nende hinnangute täpsus sõltub mitmetest faktoritest, nagu näiteks makromajanduslikud prognoosid, ning sisaldavad kompleksseid modelleerimisi ja hinnanguid. Krediidiriski olulise suurenemise hindamine, mis on nõutud standardiga IFRS 9, eeldab märkimisväärse mõjuga otsuste langetamist. Igal bilansipäeval hindab ettevõtte kas krediidirisk on oluliselt suurenenud võrreldes esmase kajastamisega võttes arvesse finantsinstrumendi eluea maksejõuetuse tõenäosuse muutust,

kasutades selleks olulisi riskiindikaatoreid, mis on kasutusel AS-i LHV Finance riskijuhtimise protsessides. Teine oluline valdkond, mis vajab olulisi hinnanguid, on tuleviku prognooside ja makromajanduse stsenaariumite määramine. IFRS 9 nõuab erapooletu ja tõenäosustega kaalutud krediitkajuhju hindamist, kasutades selleks mitmete võimalike tulemuste hinnanguid ning sisaldab tuleviku majandusväljavaadete prognoose. AS LHV Finance kasutab ECL mõõtmisel tuleviku prognooside baasina sisemiselt välja töötatud makromajanduslikke prognoose. AS LHV Finance kasutab nii mudeleid kui eksperthinnanguid ECL arvutuste määramiseks. Eksperthinnangu teostamise eesmärgiks on kaasata eeldatav mõju näitajatest, mida ECL mudel ei arvestanud. Hinnangu tase ECL määramiseks sõltub mudeli tulemustest, olulisusest ja detailse informatsiooni kättesaadavusest. Mudeleid, hinnanguid ja sisendeid vaadatakse üle regulaarselt ettevõtte AS LHV Pank riskifunktsiooni poolt ning kinnitatakse AS-i LHV Pank Aktivate-passivate juhtimise komitee poolt.

Lisa 6 Laenunõuded klientidele

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2023	31.12.2022
Laenunõuded klientidele	97 501	93 571
sh. Järelmaks	13 820	15 984
sh. Väikelaen	83 681	77 587
Allahindlus	-4 200	-2 031
Kokku	93 301	91 540
Muutused allahindlustes	2023	2022
Seisuga 1. jaanuar	-2 031	-1 258
Aasta jooksul moodustatud/tühistatud allahindlused	-3 679	-910
Aasta jooksul bilansist välja kantud	1 510	137
Seisuga 31. detsember	-4 200	-2 031

Kõikide laenunõuete alusvaluuta on euro.

Laenunõuded klientidele krediidiriski suurus ja –kvaliteet on esitatud lisas 3.1.

Laenunõuded klientidele tähtaegade jaotus tähtaegade lõikes on esitatud lisas 3.3.

Laenunõuded klientidele geograafiline jaotus on esitatud lisas 3.4.

Intressitulud antud laenudelt on esitatud lisas 11.

Lisa 7 Võlad hankijatele

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2023	31.12.2022
Võlad hankijatele, v.a. seotud osapooled	165	1 161
Võlad seotud osapooltele (lisa 14)	79	27
Võlad hankijatele kokku	244	1 188

Võlad hankijatele koosnevad aruandeperioodil kaupmeestele välja maksmata kliendilepingutest ja vastavalt sõlmitud koostöölepingule arvestatud müügiboonustest. AS LHV Finance ostab koostöölepingute alusel emaettevõttelt AS LHV Pank IT tugiteenust ja administratiivset tugiteenust ning grupiettevõttelt AS LHV Kindlustus finantsriski

kindlustuse teenust. Seisuga 31.12.2023 ja 31.12.2022 sisaldab kirje võlad seotud osapooltele aruandeperioodil tasumata arvet eelpool loetletud teenuse eest. Kõik kohustised kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja kajastatakse seetõttu lühiajaliste kohustistena.

Lisa 8 Viitvõlad ja muud kohustised

(tuhandetes eurodes)

Mitte-finantskohustised	31.12.2023	31.12.2022
Võlgnevused töövõtjatele	105	95
Maksuvõlad	67	70
sh. sotsiaalmaks	40	40
sh. tulumaks	22	22
sh. töötuskindlustus	2	3
sh. kogumispension	2	2
sh. ettevõtte tulumaks	1	0
sh. käibemaks	0	3
Muud kohustised	1 071	939
Ettemakstud tulud	4	5
Kokku	1 247	1 109

Võlgnevused töövõtjatele koosnevad aruandeperioodil maksmata töötasudest ja puhkusereservi kohustisest.

Kõik kohustised kuuluvad tasumisele 12 kuu jooksul ja kajastatakse seetõttu lühiajaliste kohustistena.

Muud kohustised sisaldavad klientide poolt teostatud ettemakseid tulevaste perioodide eest.

Ettemakstud tulud sisaldavad kaupmeeste poolt intresside hüvitamist kampaania raames sõlmitud 0% intressimääraga lepingute eest. Ettemakstud tulud kantakse tuluks lepingu intressivaba perioodi jooksul. Enamike kampaanialepingute puhul on tegemist üheaastase perioodiga.

Lisa 9 Saadud laenud

(tuhandetes eurodes)

Arvelduskrediit emattevõttelt:	2023	2022
Laenujääk majandusaasta alguses (lisa 14)	70 239	48 307
Saadud/tagastatud aasta jooksul	2 912	21 932
Laenujääk majandusaasta lõpus (lisa 14)	73 151	70 239
Laenuintressi kohustis majandusaasta lõpus (lisa 14)	561	256
Saadud laenud kokku	73 712	70 495
Aruandeperioodi intressikulu (lisa 11, 14)	5 689	2 521

Laenu alusvaluuta on EUR ja laenu intressimäär sõltub emattevõtte AS LHV Pank finantseerimiskuludest ja kapitalinõuetest,

omakapitali ja võörkapitali kulust. Intressimäära muudetakse kord kvartalis. Seisuga 31.12.2023 oli intressimääraks 8,96%

(31.12.2022: 4,28%). Seisuga 31.12.2023 on AS LHV Pank võtnud kohustuse väljastada laenu kuni 80 miljoni euro ulatuses

(31.12.2022: 80 mln eurot). Limiidi täies ulatuses kasutusele võtmisel saab ettevõtte võetud arvelduskrediiti vajadusel suurendada.

Lisa 10 Omakapital aktsiaseltsis

AS LHV Finance aktsionärid on AS LHV Pank, kes omab 65% ja Toveko Invest OÜ, kes omab 35% ettevõtte aktsiatest.

	31.12.2023	31.12.2022
Aktsiakapital (tuhandetes eurodes)	200	200
Aktsiate arv (tk)	200 000	200 000
Aktsiate nimiväärtus (eurodes)	1	1

Ettevõtte põhikirjajärgne minimaalne aktsiakapital on 200 tuhat eurot ja maksimaalne aktsiakapital on 800 tuhat eurot. Aktsiakapital on täies ulatuses sisse makstud rahas.

000 aktsia eest 175 tuhat eurot, millest 70 tuhat eurot on aktsiate nimiväärtus ja 105 tuhat eurot on ülekurs.

Aktsiaseltsi asutamisel 2013. aastal teostas emaettevõtte AS LHV Pank rahalise sissemakse 130 000 aktsia eest 325 tuhat eurot, millest 130 tuhat eurot on aktsiate nimiväärtus ja 195 tuhat eurot ülekurs, ning Toveko Invest OÜ tasus 70

Seisuga 31.12.2023 moodustas jaotamata kasum 17 826 (2022: 18 399) tuhat eurot. Aktsionäridele dividendide väljamaksmisel täies ulatuses kaasneks sellega tulumaks 3 205 (2022: 3 306) tuhat eurot.

AS LHV Grupp väljastab aktsiaoptsioone AS-i LHV Finance juhatuse liikmele ja temaga võrdsustatud töötajatele ning osakonnajuhtidele ja nendega võrdsustatud töötajatele.

	Aktsiate arv	Märkimishind (eurodes)	Aegumise aasta	Inimeste arv, kellele optsioone väljastati
Aktsiaoptsioonide jääk				
Aktsiaoptsioonide jääk seisuga 01.01.2022	32 748			
Perioodi jooksul väljastatud	4 138	21,82	2025	6
Perioodi jooksul realiseeritud	-12 954			
Aktsiaoptsioonide jääk seisuga 31.12.2022	23 932			
Perioodi jooksul väljastatud	23 370	1,7	2026	5
Perioodi jooksul realiseeritud	-16 862			
Aktsiaoptsioonide jääk seisuga 31.12.2023	30 440			

Lisa 11 Neto intressitulu

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	2023	2022
Intressitulu väljastatud laenudelt sisemise intressimäära meetodil	15 580	12 945
<i>sh. faasi 3 intressid</i>	273	177
sh. järelmaksult	3 453	3 338
sh. väikelaenult	12 127	9 607
Intressikulu saadud laenudelt (lisa 9, 14)	-5 689	-2 521
Neto intressitulu	9 891	10 424

Ettevõtte teenuse müük toimus aruandeaastal 100% Eesti Vabariigis. Laenuportfell on esitatud lisa 5.

Lisa 12 Mitmesugused tegevuskulud

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	2023	2022
Tööjõukulud		
Palk ja boonused	733	692
Sotsiaal- ja muud maksud	245	233
Kulu aktsiaoptsioonidest	71	66
Kokku tööjõukulud	1 049	991
IT kulud	640	148
Infoteenused ja pangateenused	173	135
Turunduskulud	647	593
Kontorikulud	35	34
Transpordi- ja sidekulud	37	25
Töötajate koolitus- ja lähetuskulud	17	10
Muud sisse ostetud teenused	152	191
Põhivara kulum	65	23
Rendimaksud	73	76
Kindlustuskulud	8	6
Muud tegevuskulud	19	10
Kokku muud tegevuskulud	1 866	1 251
Tegevuskulud kokku	2 915	2 242

Keskmine töötajate arv 2023. aastal oli 21 (2022: 21). Töötajatele arvestatud tasu üldsumma oli 1 049 (2022: 991) tuhat eurot. Juhtkonnale arvestatud tasude suurus on ära toodud lisa 14.

Ettevõtte tasub kontoriruumide kasutusrendi eest igakuiselt, kuid rendileping on emattevõtte AS LHV Pank nimel. Tulenevalt sellest, ei kohandu LHV Finance pikaajalised mittekatestatavad rendiperioodid vastavalt IFRS 16 „Rendilepingud“ standardile ning kontoriruumide kasutusrente kajastatakse

lühiajaliste rentidena. Aruandeperioodis on kasumiaruandes mitmesuguste tegevuskulude koosseisus kajastatud kontoriruumide renti aastal 2023 kogusummas 73 tuhat eurot (2022: 76 tuhat eurot).

Lisa 13 Tulumaksukulu

Väljamakstud dividendidega kaasnes 2023.aastal tulumaksukulu 570 (2022: 1 107) tuhat eurot. Ettevõtte efektiivne tulumaksumäär 2023.aastal oli 16,63% (2022: 15,19%). Eestis kehtiv tulumaksumäär on 14%-20% sõltuvalt väljamakstud dividendidest.

Lisa 14 Tehingud seotud osapooltega

AS LHV Finance aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikud (emaettevõtte ning emaettevõtte omanikud);
- emaettevõtte omaniku teised tütar- ja sidusettevõtted;
- juhatuse liikmed, siseauditi üksuse juht ning nende poolt kontrollitavad äriühingud (ühiselt: juhtkond);
- nõukogu liikmed
- eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted;

AS LHV Finance omanikeks seisuga 31.12.2023 on AS LHV Pank osalusega 65% ja Toveko Invest OÜ osalusega 35%. AS LHV Pank on 100%-liselt AS LHV Group omanduses.

2023. aastal osteti emaettevõttelt AS LHV Pank administratiivteenuseid 823 (2022: 314) tuhande euro eest. Kulud on kajastatud koondkasumiaruandes mitmesuguste tegevuskulude koosseisus. Seisuga 31.12.2023 on finantsseisundi aruandes kajastatud kohustis AS-ile LHV Pank summas 48 (31.12.2022: 1) tuhat eurot (vt ka lisa 7).

2023. aastal müüdi AS-ile LHV Pank edasi kliendituvastusteenuseid 1 (2022: 2) tuhande euro eest.

2023. aastal osteti grupiettevõttelt AS LHV Kindlustus finantsriski kindlustust 344 (2022: 236) tuhande euro eest. Kulud on kajastatud koondkasumiaruandes teenustasukulu koosseisus. Seisuga 31.12.2023 on finantsseisundi aruandes kajastatud kohustis AS-ile LHV Kindlustus summas 31 (31.12.2022: 26) tuhat eurot (vt ka lisa 7).

ASil LHV Finance on võetud emaettevõttelt AS LHV Pank arvelduskrediit. Seisuga 31.12.2023 on laenu saldo summas 73 151 (31.12.2022: 70 239) tuhat eurot ja tekkepõhine intressikohustis 561 (31.12.2022: 256) tuhat eurot (vt ka lisa 9). Aruande perioodi intressikulu on summas 5 689 (2022: 2 521) tuhat eurot (vt ka lisa 9 ja 11).

Juhatusel on kehtestatud aktsiaoptsioonide programm. 2023. aastal väljastati juhatuse liikmele ja töötajatele aktsiaoptsioone summas 71 (2022: 66) tuhat eurot.

Ettevõtte on sõlminud juhatuse liikme lepingu, mille järgi makstakse juhatuse liikmele lepingu vääringus hüvitist. Lepingus reguleerimata küsimustes lähtuvad pooled Eesti Vabariigi õigusaktides sätestatud korrast.

Aruandeperioodil on arvestatud juhatuse liikmele tasu 135 (2022: 87) tuhat eurot. Nõukogu liikmetele tasusid ei ole makstud.

Kohustis juhatuse liikmele seisuga 31.12.2023 moodustab 5 (31.12.2022: 4) tuhat eurot.

Lisa 15 Tingimuslikud kohustised

(tuhandetes eurodes)

Tühistamatud tehingud	Valmisolekulaenud
Kohustis lepingulises summas 31.12.2023 (lisa 3)	23 390
Kohustis lepingulises summas 31.12.2022 (lisa 3)	30 410

Tulumaks võimalikelt tulevastelt dividendidelt on avalikustatud lisa 10.

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning

vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahvi. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Juhatuse allkiri 2023. a. majandusaasta aruandele

Juhatus on koostanud AS LHV Finance tegevusaruande ning raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2023 lõppenud majandusaasta kohta. Raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt ettevõtte finantsseisundit, majandustulemusi ja rahavoogusid.

13.03.2024

Juhatuse liige:

Heidy Kütt

KPMG Baltics OÜ
Narva mnt 5
Tallinn 10117
Estonia

Telephone +372 6 268 700
Fax +372 6 268 777
Internet www.kpmg.ee

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

AS LHV Finance aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud AS LHV Finance (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2023, koondkasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab eespool mainitud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31. detsember 2023 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon sisaldab tegevusaruannet kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu Euroopa Liit on need vastu võtnud ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamus avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mistahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusluba nr 17

Eero Kaup

Vandeauditiitori number 459

Tallinn, 13.03.2024

Majandusaasta kasumi jaotamise ettepanek

AS LHV Finance juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku 2023. aasta aruandeperioodi kasumi summas

2 856 tuhat eurot jaotamiseks järgnevalt:

- maksta dividendideks 2 000 tuhat eurot ja
- lisada eelmiste perioodide jaotamata kasumile 856 tuhat eurot.

Nõukogu allkirjad 2023. a. majandusaasta aruandele

Nõukogu on juhatuse poolt koostatud majandusaasta aastaaruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, sõltumatu vandeaudiitori aruande ning kasumi jaotamise ettepaneku läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

Nõukogu esimees:

Kadri Kiisel

Nõukogu liikmed:

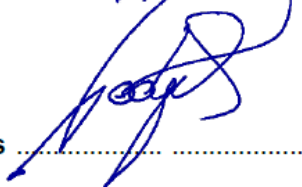
Madis Toomsalu

Jaan Koppel

Veiko Poolgas

Tulude jaotus vastavalt EMTA klassifikaatoritele

EMTAK	Tegevusala	2023	2022
64929	Muu laenuandmine, v.a pandimajad	16 515	13 790
	Tulud kokku	16 515	13 790

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Muu laenuandmine, v.a pandimajad	64929	16515469	100.00%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6800400
Telefon	+372 6802700
Faks	+372 6800402
E-posti aadress	lhvfinance@lhv.ee
Veebilehe aadress	www.lhv.ee